

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Diplomová práce

2020

Bc. Irena Pithartová, DiS.

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Hudební katedra

Sborový život v Chrudimi
Diplomová práce

Autor: Bc. Irena Pithartová, DiS.

Studijní obor: Učitelství pro střední školy – Hudební výchova, Sbormistrovství

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Autor: Irena Pithartová, DiS.
Studium: P17P0633
Studijní program: N7504 Učitelství pro střední školy
Studijní obor: Učitelství pro střední školy - hudební výchova, Sbormistrovství
Název diplomové práce: **a) Diplomový sbormistrovský koncert b) Sborový život v Chrudimi**
Název diplomové práce AJ: a) Diploma choir concert / b) Choir life in Chrudim

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

a) Diplomová práce je složena ze dvou částí. První část je tvořena sbormistrovským koncertním výkonem, jehož předpokladem je vysoká úroveň technických dovedností studenta. Koncertní vystoupení s pěveckým sborem má na základě vhodně zvolené dramaturgie prezentovat interpretační kvality diplomanta a jeho schopnost adekvátního stylového přístupu k interpretaci jednotlivých skladeb. b) Ke koncertnímu výkonu se váže druhá, teoretická písemná část v rozsahu cca 30-40 stran. Práce bude zaměřena na činnost pěveckých sborů v Chrudimi a na jejich sbormistry.

Kroniky sborů, novinové články, dochované prameny, notový materiál.

Garantující pracoviště: Hudební katedra,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.
Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

Oponent: PhDr. Helena Karnetová
prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 16.1.2018

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a výhradně s použitím uvedené literatury a pramenů.

Prohlašuji, že diplomová práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Bylany 14. dubna 2020

.....

Poděkování:

Ráda bych poděkovala odbornému vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Jiřímu Skopalovi, Ph.D. za dobré vedení během zpracování tohoto tématu a za poskytnuté rady, které mi byly cenným přínosem k vypracování diplomové práce.

Další poděkování patří všem sbormistrům, sboristům a pedagogům za poskytnuté informace a materiály.

Anotace

Diplomová práce „Sborový život v Chrudimi“ obsahuje ucelený přehled současného sborového života v Chrudimi.

Autorka je nejen sbormistryní, ale též dirigentkou, hudebnicí a hudební pedagožkou. Při zpracování tématu vychází kromě literatury, archivních materiálů a jiných zdrojů také z osobních znalostí, zkušeností a kontaktů v oblasti sborového zpěvu v Chrudimi.

Práce je zaměřena především na aktuální dění v Chrudimi z oblasti sborového zpěvu. Pojednává zejména o současných pěveckých uskupeních a jejich aktivitách. Východiskem pro zpracování stěžejní části práce se však stala hudební Chrudim a historie sborového zpěvu v tomto bývalém královském věnném městě, které bylo v minulosti coby centrum vzdělanosti označeno jako Athény východních Čech.

Klíčová slova

Chrudim, sbor, člen, zkouška, repertoár, koncert, akce, oslavy, škola, sbormistr, Slavoj

Annotation

Diploma thesis “Choir Life in Chrudim” contains a comprehensive overview of contemporary choir life in Chrudim.

The author is not only a choirmaster but also a conductor, musician and music pedagogue. In addition to literature, archival materials and other sources, the thesis is based on personal knowledge, experience and contacts in the field of choral singing in Chrudim.

It is mainly focused on current events in the field of choral singing in Chrudim. It deals especially with contemporary singing groups and their activities. The starting point for processing the main part of the work, however, became musical Chrudim and the history of choral singing in this former royal dowry town, which because of being known as the center of education and culture was called Athens of Eastern Bohemia.

Keywords

Chrudim, choir, member, rehearsal, repertoire, concert, event, celebrations, school, choirmaster, Slavoj

Obsah

Úvod.....	8
1 Historie města Chrudim a jeho kulturní zázemí	9
1.1 Hudební tělesa.....	11
1.2 Osobnosti minulosti i současnosti.....	12
2 Historie sborového zpěvu v Chrudimi	13
3 Pěvecké sbory v Chrudimi.....	20
3.1 Dětské pěvecké sbory.....	20
3.1.1 Fiori Cantanti	20
3.1.2 Květinčky.....	21
3.1.3 Petrklíčec	21
3.1.4 Tralaláček.....	22
3.1.5 Zvoneček.....	22
3.1.6 Písnička	23
3.1.7 Klubíčko.....	24
3.1.8 Sluníčko	24
3.1.9 Kroužek zpěvu v Základní škole Dr. Jana Malíka v Chrudimi	25
3.2 Studentské pěvecké sbory	26
3.2.1 KOAla-la.....	26
3.2.2 Kiese Nzamba	27
3.3 Smíšené pěvecké sbory	27
3.3.1 Slavoj	27
3.3.2 Salvátor	36
3.3.3 Chránový sbor Chrudim	39
3.3.4 Pěvecký sbor Českobratrské církve evangelické v Chrudimi.....	40
3.3.5 Hluboké kořeni	41

3.4	Další pěvecká uskupení.....	42
3.4.1	Klíček a Klíčenky	42
3.4.2	Kvintetky	44
4	Závěr	46
5	Seznam zdrojů.....	48

Úvod

Jako pedagožka, hudebnice, dirigentka a sbormistryně jsem přivítala možnost zpracovat v rámci své diplomové práce přehled současného sborového života v Chrudimi.

Z kulturního dění v rámci města a regionu lze usoudit, že sborový zpěv, který má v tomto městě dlouholetou tradici, je v současné době poměrně rozšířen mezi všemi věkovými kategoriemi.

K některým zde uvedeným tělesům mě váže i osobní pouto. Jako žákyně Základní školy Dr. Jana Malíka v Chrudimi jsem měla možnost zazpívat si ve školním sboru, o kterém se v práci zmiňuji. Jako žákyně Základní umělecké školy Chrudim jsem dostala mimo jiné i vzdělání ve sborovém zpěvu. Jako hudebnice několikrát ročně doprovázím sboristy Slavoje, Salvátoru a Chrámového sboru při jejich koncertních pěveckých vystoupeních a při liturgiích. S řadou sboristů se osobně znám. Svůj absolventský koncert oboru Dirigování na Konzervatoři Pardubice jsem provedla s Chrudimskou komorní filharmonií – orchestrem, který již několik desítek let velmi úzce spolupracuje s chrudimským pěveckým sborem Slavoj. Také na tomto mém koncertu Slavoj spoluúčinkoval s pěveckým sborem Rubeš ze Skutče. Koncert zaznamenal mnoho příznivých ohlasů, neboť především druhá část programu – Gloria in D, RV 589 Antonia Vivaldiho – se stala příjemným a nezapomenutelným kulturním zážitkem pro všechny účinkující i pro publikum.

Obecné informace o historii města a vývoji kultury v Chrudimi jsou obsaženy v první kapitole, jejíž součástí je dále zmínka o aktuálním hudebním zázemí a také o významných hudebních osobnostech z historie i současného dění. Druhou kapitolou představuji sborový život v Chrudimi, v jehož vývoji v minulých stoletích sehrála zásadní roli církev.

Stěžejní částí mé práce je třetí kapitola, kde zpracovávám aktuální přehled pěveckých sborů a dalších pěveckých uskupení v Chrudimi. Jednotlivé podkapitoly zde člením na sbory dětské, studentské, smíšené a další. U pěveckých těles s dlouholetou tradicí uvádím také významné události z historie.

Při zpracování tématu jsem použila metodu dotazování, deskripce, explanace, analýzy a syntézy.

1 Historie města Chrudim a jeho kulturní zázemí

Východočeské město Chrudim, dřívější královské věnné a krajské město, nyní sídlo okresu Chrudim, se nachází na obou březích řeky Chrudimky.¹ Výhodnou polohu města ocenili již pravěcí obyvatelé, kteří zde měli své sídliště, jehož centrem v době bronzové bylo hradiště na Pumberkách.²

Archeologické nálezy dokládají zejména kulturu lužickou³ a pozdější osídlení Slovanů⁴, během kterého zde vzniká přemyslovské hradiště⁵ a z něho dalším vývojem pak skutečné středověké město.⁶

Historická Chrudim⁷ byla založena kolem roku 1200 za vlády Přemysla Otakara II.⁸ Pro čilý a bohatý kulturní rozvoj města a pro jeho množství škol bylo nazváno Františkem Palackým východočeskými Athénami. Chrudim byla důležitým kulturním činitelem celých východních Čech.⁹

Výrazně zasáhlo Chrudim husitské revoluční hnutí v 15. století.¹⁰ V roce 1421 bylo město pokořeno táborskými a pražskými vojsky.¹¹ Tak Chrudim přešla do moci Pražanů a stala se jedním z jejich největších stoupenců.¹² V Chrudimi žila v této době významná osobnost husitského hnutí – husitský teolog a diplomat Martin Újezdský, zvaný Lupáč.¹³

¹ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 12

² ŠULC, Ivo. *Chrudim*. Vyd. 1. Praha Litomyšl, Paseka: 2010. str. 6

³ Archeologické nálezy lužické kultury z let 1200–900 př. n. l.

⁴ Příchod Slovanů do zdejší oblasti připomíná mnoho archeologických památek. Slovanský kmen Charvátů zde nachází svůj domov v 7. a 8. století, jejich osídlení je však poměrně řídké až do 10. století.

⁵ Přemyslovské hradiště zde vzniká někdy mezi léty 955–1055.

⁶ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 133

⁷ První spolehlivá písemná zmínka o hradišti zvaném „Chrudim“ se vztahuje k roku 1055. Kronikář Kosmas zaznamenal, že 10. ledna toho roku zde zemřel kníže Břetislav I. Chrudim tedy nosí své jméno nejméně deset století, což jí mohou závidět i mnohá hlavní města.

⁸ ŠULC, Ivo. *Chrudim*. Vyd. 1. Praha Litomyšl, Paseka: 2010. str. 7

⁹ EISOVÁ, Alena. *Pěvecké soubory v Chrudimi*. Rovný, 1967. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce prof. Luděk Lukeš. str. 2

¹⁰ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 135

¹¹ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 19

¹² SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 135

¹³ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 20

Od poloviny 15. století zaznamenává Chrudim stálý hospodářský a kulturní rozvoj.¹⁴ „*Nastal rozkvět řemesel a umění, ve městě byly provedeny četné přestavby budov.*“¹⁵ V té době se zde narodil významný český humanista Viktorin Kornel ze Všehrd.¹⁶

Slibný hospodářský a kulturní vývoj však zastavil nástup Habsburků na český trůn. Chrudim, jako někdejší pevný článek východočeského zemského svazku, vystoupila roku 1527 proti panovníkovi Ferdinandu I. a sehrála tak významnou roli v dějinách českého státu.¹⁷ Chrudim za to byla exemplárně potrestána. Přišla o všechny své statky, zaplatila velkou pokutu, propadla jí privilegia.¹⁸

Během války českých stavů s Habsburky se Chrudim v roce 1620 přiklonila na stranu českého krále Fridricha Falckého, za to byla tvrdě postižena a po několik dalších desetiletí pustošena vojsky obou válčících stran.¹⁹

„*Z hospodářského úpadku provázeného tíživou atmosférou katolického baroka a jezuitského tmářství, které dolehlo na Chrudim přímo v osobě pátera Koniáše²⁰, se městu podařilo vymanit až na rozhraní 18. a 19. století.*“²¹

Od druhé poloviny 19. století je velmi výrazný rozkvět kulturního života v Chrudimi.²² „*Mimořádného rozvoje dosáhlo zvláště divadelní a hudební dění ve městě. Divadlo bylo zřízeno již v roce 1801²³, v roce 1856 byl založen pěvecký spolek Slavoj, v šedesátých letech pak byly položeny základy tradičnímu školství. S úspěchem*

¹⁴ EISOVÁ, Alena. *Pěvecké soubory v Chrudimi*. Rovný, 1967. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce prof. Luděk Lukeš. str. 2

¹⁵ MODRÁČKOVÁ, Ivana. *Pěvecké sbory působící v Chrudimi*. Hradec Králové, 1996. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce PhDr. Luboš Klimeš, CSc. str. 1

¹⁶ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 110

¹⁷ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 135

¹⁸ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 21

¹⁹ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 136

²⁰ Ani Chrudim se neubráníla „kulturním výpravám“ jezuitů slídících po zakázaných knihách. Sebrané knihy, mezi něž patřila i řada listů z chrudimských kancionálů literátských bratrstev, pálili na Svatokateřinském náměstí na Roštíně. I zde „vynikl“ dobře známý fanatik Antonín Koniáš, který navštívil Chrudim v roce 1738.

²¹ MODRÁČKOVÁ, Ivana. *Pěvecké sbory působící v Chrudimi*. Hradec Králové, 1996. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce PhDr. Luboš Klimeš, CSc. str. 1

²² CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 22

²³ Při slavnostním otevření divadla roku 1854 zde řídil František Škroup Flotowovu operu „Allesandro Stradella“ a zkomponoval pro tuto příležitost také svoji vlastní skladbu, která byla později nazvána „Chrudimskou předehrou“.

se zde rozvíjela i regionální publicistika a jako jedno z prvních vzniklo v roce 1865 chrudimské muzeum.“²⁴

„O hudebním životě bývalého krajského a královského věnného města Chrudimi bylo již napsáno mnoho chvály. V 19. století vznikl Hniličkův termín „Hudební Chrudim“ a Palackého „Athény východních Čech“.“²⁵

1.1 Hudební tělesa

„V současné době se o výuku hudby a hry na různé hudební nástroje stará základní umělecká škola“²⁶ – v hudebním oboru vychovává přibližně pět set žáků. Zde působí Smyčcový soubor pod vedením paní učitelky Lenky Králové, DiS., a také Smyčcový orchestr vedený panem učitelem Pavlem Drábkem. ZUŠ Chrudim úzce spolupracuje s Chrudimskou komorní filharmonií, z. s., ve které mají možnost hrát nadaní žáci školy, učitelé, ale i hudebníci z Chrudimi a okolí.²⁷ Činnost filharmonie byla od jejího vzniku roku 1909 několikrát přerušena.²⁸ Orchestr byl opět obnoven v roce 2006 z iniciativy hudebního skladatele, pedagoga a dirigenta pana Petra Stříšky, který se chopil taktovky.²⁹ Nyní filharmonii řídí umělecký vedoucí Bc. Martin Profous. Toto hudební těleso dlouhodobě spolupracuje i s pěveckými sbory, zejména s chrudimským Slavojem.³⁰

Z dalších orchestrů můžeme jmenovat Taneční a dechový orchestr ZUŠ Chrudim, který pod vedením pana ředitele Karla Kincla a pana učitele Bc. Jaroslava Vašíčka získal mnoho ocenění v soutěžích a absolvoval několik zahraničních zájezdů.³¹ Můžeme se s ním setkat také na mnoha chrudimských plesech

²⁴ MODRÁČKOVÁ, Ivana. *Pěvecké sbory působící v Chrudimi*. Hradec Králové, 1996. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce PhDr. Luboš Klimeš, CSc. str. 2

²⁵ DOUBRAVOVÁ, Jarmila. *Česká a slovenská hudba a totalita a hudební Chrudim*. Chrudim, Město Chrudim: 2009. str. 7

²⁶ MODRÁČKOVÁ, Ivana. *Pěvecké sbory působící v Chrudimi*. Hradec Králové, 1996. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce PhDr. Luboš Klimeš, CSc. str. 4

²⁷ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 33

²⁸ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 11

²⁹ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 27

³⁰ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 34

³¹ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 42

a jiných významných veřejných akcích.³² I tento orchestr má své pokračovatele – nadaní žáci, kteří se chtějí dále věnovat se svým dechovým či bicím nástrojem podobnému hudebnímu žánru, mají možnost uplatnění v Big bandu Chrudim, vedeném Bc. Martinem Profousem,³³ nebo v KYX Orchestra, vedeném Romanem Fišerem, DiS.³⁴

Dále v Chrudimi najdeme starší tramskou kapelu Chrupa a poměrně mladou folkovou kapelu Kdoví, plesovou kapelu Chorus Chrudim, národopisný folklórní soubor Kohoutek a mnoho dalších amatérských kapel různých žánrů.

1.2 Osobnosti minulosti i současnosti

V Chrudimi působili významní hudební skladatelé. Největší český skladatel rudolfinské doby Jiří Rychnovský³⁵ je znám zejména rozsáhlými pětihlasými latinskými liturgickými díly – např. Mše k uctění Marie Magdaleny, Vánoční mše „Quem vidisti pastores“, Mše k Duchu svatému.³⁶ Tvorba skladatele Aloise Hniličky³⁷, dlouholetého člena Klimešova kvarteta, ředitele kůru a sbormistra Slavoje, čítá 216 opusů. Je zde zastoupeno množství hodnotných duchovních skladeb – zejména 26 mší, Stabat Mater, Te Deum.³⁸ Bývalý ředitel kůru v Chrudimi a sbormistr Slavoje Karel Židek zanechal dílo čítající přes 120 opusových čísel.³⁹ „*Největší počet zaujímá církevní – liturgická tvorba. Zde snad nejvrcholnějším dílem je slavnostní Missa in honorem Sanctissimi Salvatoris, op. 79 nebo Slavnostní česká mše, op. 101 na nový liturgický text.*“⁴⁰ Chrudimský rodák Jaroslav Doubrava⁴¹ patří k nevýznamnějším osobnostem české hudby válečných a poválečných let. Z jeho tvorby můžeme jmenovat např. první symfonii „Chorální“, kantátu „Balada o krásné smrti“, oratorium „Poselství“, balety

³² HVĚZDOVÁ, Libuše. *Kronika města Chrudim za rok 2017*. Chrudim: 2018. str. 137

³³ HVĚZDOVÁ, Libuše. *Kronika města Chrudim za rok 2017*. Chrudim: 2018. str. 133

³⁴ HVĚZDOVÁ, Libuše. *Kronika města Chrudim za rok 2017*. Chrudim: 2018. str. 135

³⁵ Žil v letech cca 1540–1615.

³⁶ DOUBRAVOVÁ, Jarmila. *Česká a slovenská hudba a totalita a hudební Chrudim*. Chrudim, Město Chrudim: 2009. str. 16

³⁷ Žil v letech 1826–1909.

³⁸ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 21

³⁹ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 30

⁴⁰ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 30

⁴¹ Žil v letech 1909–1960.

„Král Lávra“ a „Don Quijote“, písňové cykly „Mladost“ a „Čarovná láska“, operu „Balada o lásce“.⁴²

Na hudebním dění města se od nepaměti zásadním způsobem podílejí učitelé. Dříve to byli zejména kantoři – varhaníci. Hudební školství bylo vždy pilířem zdejšího hudebního života. V roce 1956 vznikla dnešní Základní umělecká škola již jako státní instituce. Za svou dlouholetou existenci dal hudební obor školy městu i regionu řadu hudebníků – amatérů, posluchačů, ale i profesionálních umělců.⁴³ Z významných absolventů hudebního oboru jmenujme např. operní pěvkyni Dagmar Peckovou, violoncellisty Josefa Krečmera, Marka Nováka, Vladimíru Pithartovou, flétnistu Romana Novotného, hobojistku Ludmilu Bartoníčkovou, saxofonisty Zdeňka Tománka, Lukáše Horta, Lukáše Šáru, Ivana Klečku, trombonistu Richarda Šandu, trumpetistu Karla Mňuka, akordeonistu Miroslava Pilného, klavíristky Markétu Výbornou, Janu Turkovou, Lenku Korbelovou, Barboru Hamáčkovou a dirigenty Jaroslava Brycha a Irenu Pithartovou.

2 Historie sborového zpěvu v Chrudimi

„Hudební tradice Chrudimska vyrůstá z osvětové činnosti mnichů, kteří sídlili v podlažickém klášteře už ve 12. století. V přeneseném slova smyslu plnila tato církevní instituce roli jakési „hudební školy“; třebaže šlo o zpěv a hudbu liturgického typu, přínos pro rozvoj hudebního mistrovství lze považovat za velice významný.“⁴⁴

První spolehlivější zprávy o hudebním životě v Chrudimi jsou z husitské doby, kdy zpěvy „božích bojovníků“ ovlivnily rozvoj pozdějších literátských bratrstev.⁴⁵

„V oboru kostelního či náboženského zpěvu byla významnou složkou veřejného hudebního života dvě literátská bratrstva⁴⁶.“⁴⁷ Koncem 15. století byl v Chrudimi založen literátský kůr latinský a ve druhé polovině 16. století vznikl i kůr s literáty

⁴² ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 37

⁴³ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 42

⁴⁴ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 221

⁴⁵ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 221

⁴⁶ Literátské bratrstvo bylo sdružení dospělých mužů, kteří latinsky nebo česky doprovázeli bohoslužby jednohlasým nebo vícehlasým zpěvem.

⁴⁷ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 105

českými.⁴⁸ Latinské „horní“ bratrstvo, jedno z nejstarších v Čechách⁴⁹, působilo při děkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie. Sbor byl složen zejména z řad bohatších a vzdělaných měšťanů.⁵⁰ České „dolní“ bratrstvo⁵¹ při kostele sv. Kateřiny bylo složeno spíše z řemeslníků^{52,53}. „*Postupem času se český zpěv stává progresivnějším i na „horním“ kůru.*“⁵⁴

Skvělými odkazy obou kůrů jsou jedinečné evropsky významné kulturní památky – pergamenové překrásně zdobené kancionály⁵⁵. Latinský kancionál zvaný Graduál pochází z roku 1530 a je jedním z prvních děl pražského písaře Jana Táborského z Klokotské hory.⁵⁶ Svými rozměry⁵⁷ patří k největším zpěvníkům své doby. Obsahuje zpěvy gregoriánského chorálu, jednohlasé duchovní písně i řadu vícehlasých skladeb na 344 pergamenových listech. Až na několik výjimek jsou všechny zpěvy latinské. Díky velkému počtu polyfonních zpěvů je tento graduál jedním z nejbohatších zdrojů vícehlasé tvorby své doby v českých zemích.⁵⁸ Kancionál českého literátského bratrstva byl pořízen v roce 1570, a to zásluhou varhaníka Jiřího Rychnovského^{59,60}. Má vazbu z bílé kůže se slepotiskem a je cenný zejména po výtvarné stránce. Část výzdoby pochází z dílny chrudimského malíře Matouše Radouše. V kancionálu je také zachován nejstarší pohled na Chrudim.⁶¹ „*Veškeré zpěvy tohoto graduálu, čítajícího 299 pergamenových listů, jsou české a jednohlasé. Původně*

⁴⁸ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 221

⁴⁹ O latinském horním bratrstvu máme zprávy již z roku 1495.

⁵⁰ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁵¹ První zmínka o dolním literátském bratrstvu pochází z roku 1530.

⁵² Řemeslníci žili vesměs na „kateřinském předměstí“ a zřejmě jim byla latina vzdálená.

⁵³ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁵⁴ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁵⁵ Kancionály jsou sbírky zpěvů ke mši. Kancionály literátských bratrstev z Chrudimi jsou nyní uloženy ve sbírkách okresního muzea.

⁵⁶ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 221

⁵⁷ Latinský kancionál zvaný Graduál má 62,5 x 40 cm.

⁵⁸ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim: Salvátor – Chrudim, 2010. str. 2

⁵⁹ Jiří Rychnovský (1540–45 až 1616) byl slavný mistr českého kontrapunktu. V Chrudimi nejen kantořil, ale od roku 1570 až do své smrti působil jako ředitel kůru.

⁶⁰ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 221

⁶¹ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 106

*se zřejmě jednalo o dvoudílný komplet českých graduálů, druhý zpěvník se však nedochoval.*⁶²

Vedoucí postavou horního literátského kůru byl Jiří Rychnovský, chrudimský kantor a jeden z největších českých polyfoniků Rudolfínské doby. Jeho syn Václav Rychnovský⁶³ byl varhanním virtuosem a zřejmě prvním hudebním sólistou z Chrudimi, kterého známe jménem.⁶⁴ Jiří Rychnovský se podílel na tvorbě dvoudílného královéhradeckého kancionálu, v jehož druhém díle chrudimský malíř Matouš Radouš, spoluměšťan a spolukonšel Rychnovského, miniaturně vymaloval notaci krátkého čtyřhlasého žalmu „Decantabat populus laudem“, což dnes představuje jediné hlasově kompletně dochované dílo J. Rychnovského v jednom prameni.⁶⁵ „*V úpravě pro smíšený sbor je dnes tato skladba jakousi znělkou – hymnou sboru Salvátor.*“⁶⁶

Hlavními hudebními činiteli ve městě byli nadále ředitel kostelního kůru, regenschori, jemu podřízený varhaník a kostelní zpěváci. Pro hudbu, zejména i figurální, provázající mše i jiné zádušní obřady, byly při kostele založeny i různé zbožné nadace. Hudba církevního charakteru převažovala ještě dlouho do 18. století a byla hlavní představitelkou hudebního dění ve městě.⁶⁷ Zejména poté, co se koncem 17. století stal děkanský kostel⁶⁸ proslulým poutním místem díky obrazu nejsvětějšího Salvátora.⁶⁹ „*Notové památky, týkající se barokní hudební epochy se však v Chrudimi nezachovaly.*“⁷⁰

„Po třicetileté válce ztrácejí literátské kůry svoji českou osobitost. Jejich úsilí má totiž zřetelně protireformační ráz a stávají se představiteli barokního hudebního

⁶² *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁶³ Václav Rychnovský byl naposledy varhaníkem v kostele u sv. Jindřicha na Novém Městě pražském.

⁶⁴ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města.* 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 106

⁶⁵ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim.* 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 5

⁶⁶ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁶⁷ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města.* 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 106

⁶⁸ Na kůru kostela bylo několik desítek různých hudebních nástrojů a po roce 1630 i nově postavené varhany.

⁶⁹ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim.* 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 4

⁷⁰ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

projevu. Po jejich zrušení v roce 1785 proniká do chrámů místo kostelních zpěvů instrumentální chrámová hudba.“⁷¹ Za významné představitele staré tradice chrudimské kostelní hudby můžeme považovat Pavla Josefa Wolfa⁷² a hlavně jeho nástupce Václava Rikla, který v Chrudimi působil jako regenschori a varhaník přes 50 let⁷³.⁷⁴ „Za Riklova řízení byla chrudimská chrámová hudba na vysoké úrovni. Dokladem toho jsou rozsáhlá hudební díla (např. Haydnovy a Mozartovy mše), která pro kůr Rikl opsal a zde často provozoval. Z jeho vlastní tvorby se do dnešních dnů v chrámovém archivu a Regionálním muzeu dochovalo asi třicet liturgických vokálně-instrumentálních skladeb, stylisticky zcela obvyklých pro kontext svého vzniku.“⁷⁵

Hlavní tepnou hudebního života v Chrudimi se ve 2. polovině 19. století stal zpěvácký spolek s názvem „Spolek zpěvácký v královském krajském a věnném městě Chrudimi“, který jako jeden z nejstarších svého druhu v českých zemích⁷⁶ vznikl zejména z iniciativy starosty Josefa Klimeše, advokáta Emanuela Pippicha a regenschoriho Františka Horálka.⁷⁷

Nově ustavený mužský pěvecký sbor poprvé samostatně veřejně vystoupil až 23. 11. 1861 a teprve v březnu 1862 si spolek dal jméno „Slavoj“, podle staroslovanského legendárního bojovníka. V té době měl Slavoj 85 členů a postupně se zapojoval do pěvecko-společenského života celé vlasti.⁷⁸ „Již např. 26. září 1862 zpíval v Kladrubech dostaveníčko císaři Františku Josefu I. Vlastní významnou událostí Slavoj bylo svěcení praporu 29. 6. 1863, konané za účasti 19 spolků s 500 členy.“⁷⁹

Všeobecný pokles činnosti pěveckých sborů se nevyhnul ani Slavoji. Nová éra rozvoje nastává v roce 1874 s příchodem syna zakladatele Slavoj, zdatného zpěváka

⁷¹ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 222

⁷² U Pavla Josefa Wolfa se učil nejvýznamnější český komponista doby národního probuzení Václav Jan Tomášek, rodák ze Skutče u Chrudimi.

⁷³ V Chrudimi zemřel roku 1858 ve věku asi 92 let.

⁷⁴ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 106

⁷⁵ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁷⁶ Stanovy – německé – schváleny 16. 12. 1856. Většina zpěváckých spolků vznikla v Čechách až po vyhlášení tzv. Říjnového diplomu z roku 1860 a po výzvě pražského Hlaholu v roce 1861.

⁷⁷ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁷⁸ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

⁷⁹ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 3

a klavíristy Dr. Karla Pippicha.⁸⁰ „Díky jeho obrovskému rozhledu literárnímu i hudebnímu a známostem s význačnými umělci znamená jeho doba snad nejslavnější epochu dějin chrudimské hudby.“⁸¹ Karel Pippich se stává, společně se starostou Josefem Klimešem⁸² a hudebním skladatelem Aloisem Hniličkou, duší hudebního života v Chrudimi.⁸³ Josef Klimeš udržoval přátelské styky s proslulým českým houslistou Ferdinandem Laubem⁸⁴, který v Chrudimi několikrát koncertoval.⁸⁵ Také přivedl v roce 1863 do Chrudimi Aloise Hniličku, jako varhaníka. Později se stal ředitelem kůru hlavního kostela. Hnilička se v Chrudimi věnoval hudbě 39 let. Působil jako plodný skladatel zejména církevní hudby, ale i komorní a symfonické. Výrazně zasáhl i do oblasti sborové tvorby – zejména 26 mší^{86,87} „Velmi unikátním dílem je *Stabat Mater*, op. 134 pro 2 smíšené sbory, sólisty a smyčcový orchestr na český text. Za zmínku stojí i *Requiem d moll*, op. 190 pro sbor a orchestr (varhany), *Te Deum*, „Jubilejní“ *D dur*, op. 179, na oslavu 50 let panování císaře Františka Josefa I. nebo kantáta „Lilie“, op. 128, pro sóla, smíšený sbor a orchestr podle K. J. Erbena. Pozoruhodná nejsou jen díla většího rozsahu, ale i řada různých sborových skladeb. Celou Hniličkovou tvorbou také prolínají různá důmyslná zhudebnění žalmových textů.“⁸⁸ Mimo to vedl Hnilička řadu let chrudimskou ostroštreleckou kapelu, byl sbormistrem zpěváckého spolku *Slavoj* a dlouholetým členem „Klimešova kvarteta“.⁸⁹

„Zvýšený rozsah činnosti Slavoj vedl v r. 1885 k založení jeho dámského odboru. K nejvýznamnějším hudebním událostem patří v této době mj. provedení

⁸⁰ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 3

⁸¹ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 3

⁸² Mnohonásobný starosta města, operní zpěvák, sbormistr pěveckého spolku *Slavoj*, sólový houslista.

⁸³ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 3

⁸⁴ Ferdinand Laub se stal později profesorem konzervatoře v Moskvě.

⁸⁵ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 223

⁸⁶ Hnilička složil zejména 26 mší, z nichž jmenujme např. 3 vánoční – latinské z mládí, Slavnostní mši D dur, op. 93, kterou se uvedl do funkce ředitele kůru v Chrudimi, dále Slavností mši C dur se sólovými varhanami, Mši Es dur, op. 184 pro velký smíšený sbor, kterou věnoval Slavoji, nebo poslední dílo vůbec – Slavnostní mši „Cecilskou“, op. 216.

⁸⁷ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 107

⁸⁸ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 4

⁸⁹ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 107

*Dvořákova oratoria Stabat Mater v r. 1888, se sólisty A. Dvořákovou, E. Veselou, Klimešem a Sieglem, pod autorovou taktovkou, nebo Schumannova oratoria Ráj a Peri, s celkovým počtem 200 účinkujících za řízení skladatele Karla Bendla.*⁹⁰

V roce 1891 došlo k zastavení činnosti Slavoje. Teprve koncem roku 1896 byla činnost Slavoje opět obnovena, a to s příchodem nové osobnosti do Chrudimi – Josefa Posla⁹¹, ředitele chrudimského Průmyslového muzea. Roku 1898 byl „Zpěvácký spolek Slavoj“ přeměněn v „Hudební spolek Slavoj“ se třemi odbory: mužský sbor, ženský sbor a orchestrální odbor. Dirigentem orchestru se stal do své smrti v roce 1900 Josef Klimeš, po něm pak Dr. Karel Pippich. Sbor začal spolupracovat mj. např. s vynikající koncertní pěvkyní Marií Musilovou, která se později stala čestnou členkou Slavoje a odkázala sboru svoji secesní vilu – dnes Domov dětí a mládeže.⁹²

Významnou sborovou osobností na přelomu 19. a 20. století byl skladatel Ing. Jindřich Souček. Od r. 1896 do r. 1912 působil jako sbormistr Slavoje, po smrti Dr. K. Pippicha byl zvolen předsedou. Z jeho skladeb můžeme jmenovat např. jednoaktovou komickou operu „Prodaná nevěsta“⁹³ na libreto chrudimského profesora Oldřicha Sýkory, dále několik operet, sborových písní, kupletů i orchestrálních skladeb.⁹⁴

*„Z dalších významných chrudimských pěveckých těles připomeňme zejména ženský sbor „Smetana“, který vznikl r. 1923 po odtržení části ženského sboru Slavoje s dirigentem K. Štikou. Sbor byl nejprve zastřešen „Spolkem paní a dívek“, v jubilejním roce B. Smetany 1924 se osamostatnil a přijal jméno „Smetana“. Uváděl i velmi obtížné skladby z tvorby např. J. B. Foerster (17 děl) nebo L. Janáčka (např. „Zápisník zmizelého“). Na velkých produkcích často spolupracoval se Slavojem. V letech 1930–1936 jej vedla M. Kuchynková, po ní pak K. Židek. V lednu 1939 se sbor pod vlivem předválečných událostí připojuje i se svým dirigentem zpět ke Slavoji.“*⁹⁵

⁹⁰ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 3

⁹¹ Bývalý člen pražského Hlaholu.

⁹² *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 3

⁹³ Volné úsměvné pokračování opery „Prodaná nevěsta“ od Bedřicha Smetany.

⁹⁴ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 4

⁹⁵ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 5

Dalším pozoruhodným tělesem bylo „Pěvecké sdružení východočeských učitelů“, které založil roku 1931 Dr. Josef Plavec. Ve sboru zpívaly učitelky z Chrudimi a širokého okolí. Vedle Dr. Plavce zde postupně také působili J. Masopust, M. Kuchynková a K. Židek. Roku 1950 přesídlilo sdružení do Pardubic a v roce 1955 se spojilo s „Pěveckým sborem českých učitelů“, čímž vzniká „Smíšený sbor českého učitelstva“.⁹⁶

Z dalších sborů, které působily v první polovině 20. století, můžeme jmenovat také Dělnické pěvecké sdružení.⁹⁷ Dále pak různé studentské sbory – např. v učitelském ústavu (J. Masopust), reálném gymnáziu (prof. E. Berka), obchodní akademii (B. Havránek) nebo z pozdější doby dívčí pěvecký sbor „Jaro“ při střední zdravotnické školy (J. Lipavský).⁹⁸

„Ve všech vývojových etapách zanechaly pěvecké sbory a jejich působení zřetelné stopy v naší hudební kultuře.“⁹⁹ Historie sborového zpěvu se v Chrudimi datuje již do 12. století, spolehlivější zprávy jsou z doby husitské. Dlouhou dobu se hudební dění ve městě zakládalo na hudbě církevního charakteru. Zpěvácký spolek Slavoj se od prvního vystoupení roku 1861 postupně zapojoval do pěvecko-společenského života celé vlasti. V první polovině 20. století působily v místním kulturním prostředí další pěvecké sbory. Činnost jednoho z nich přesáhla rámec regionu a vedla ke vzniku Smíšeného sboru českého učitelstva. Kromě zmíněného Slavoje a výše uvedeného literátského bratrstva (nyní Chrámového sboru Chrudim) jsou tyto sbory dnes již pouze historickou záležitostí.

⁹⁶ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 5

⁹⁷ SOMMER, Jirí. *Chrudimsko.* 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 224

⁹⁸ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 5

⁹⁹ VALOVÝ, Evžen. *Sborový zpěv v Čechách a na Moravě.* Vyd. 1. Brno, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Brně: 1972. str. 5

3 Pěvecké sbory v Chrudimi

3.1 Dětské pěvecké sbory

3.1.1 Fiori Cantanti

Koncertní dětský pěvecký sbor Fiori Cantanti vznikl v roce 2008 v Základní umělecké škole Chrudim a od počátku ho vede Bc. Martin Profous. Sbor má tři přípravná oddělení – nejmladší děti jsou vedeny k základům sborového zpěvu v oddělení Petrklíček. Starší děti jsou rozdělené do sborů Květinky A a Květinky B. V koncertním sboru je 35 dětí ve věku 9 až 18 let. Zkoušky se konají dvakrát týdně v prostorách ZUŠ Chrudim, jedna zkouška trvá 90 minut a druhá 45 minut. Repertoár sboru je tvořen dětskými písněmi nejčastěji ve tříhlasé úpravě „a capella“ nebo s klavírním doprovodem pana učitele Jana Hršela, DiS.

ZUŠ Chrudim ve spolupráci s Klubem rodičů při ZUŠ Chrudim pravidelně pořádá Májový koncert a Adventní koncert, na kterých vystupují všechna čtyři oddělení sboru. Kromě těchto koncertů účinkuje sbor přibližně na patnácti akcích ročně, mezi které patří například pravidelná účast na festivalu „Dětské sbory zpívají s choltickým vodníkem“.

Mezi největší soutěžní úspěchy v roce 2019 patří vítězství v krajském kole s postupem do ústředního kola na soutěži pěveckých sborů základních uměleckých škol České republiky; v ústředním kole této soutěže sbor získal stříbrné pásmo. Dalším významným oceněním bylo stříbrné pásmo ze soutěže O cenu Miroslava Raichla, konané v rámci Mezinárodního festivalu dětských a mládežnických pěveckých sborů v Pardubicích. Zlaté pásmo získali mladí sboristé v celostátní sborové soutěži O cenu Vítězslava Nováka, která se koná v rámci hudebního festivalu Tomáškova a Novákova hudební Skuteč.

Fiori Cantanti spolupracuje i s významnými osobnostmi světa hudby – například v roce 2019 sbor účinkoval s Helenou Vondráčkovou a na festivalu Zlatá Pecka s operní pěvkyní Dagmar Peckovou.¹⁰⁰

¹⁰⁰ PROFOUS, Martin. *Sbormistr* [ústní sdělení]. Chrudim, 14. 11. 2019.

3.1.2 Květinčky

Činnost dětského pěveckého sboru Květinčky je součástí hudebního vzdělávání v Základní umělecké škole Chrudim – funguje zde jako přípravný sbor. Sbormistr Bc. Martin Profous ho pedagogicky i umělecky vede od roku 2008, ve kterém sbor započal svoji činnost. Dvě oddělení sboru – Květinčky A a Květinčky B – mají po 25 dětech ve věku 6 až 10 let. Zkoušky trvají 90 minut a konají se jednou týdně. Děti zpívají dětské písně nejčastěji jednohlasé, ale zvládnou i jednoduchý dvojhlas s klavírním doprovodem pana učitele Jana Hršela, DiS.

Jak je výše uvedeno, sbor se pravidelně účastní Májového koncertu a Adventního koncertu a dalších přibližně patnácti akcí ročně; pravidelně účinkuje na Perníkovém festiválku v Pardubicích a na festivalu „Dětské sbory zpívají s choltickým vodníkem“.

V uplynulých po sobě jdoucích třech letech Květinčky získaly tři zlatá pásma z krajských kol Celostátní přehlídky školních dětských pěveckých sborů konané každoročně ve Velkém sále Muzea Chrudim.

Mladí sboristé a sboristky z Květinček průběžně procházejí konkurzem a jsou zařazováni do koncertního sboru Fiori Cantanti.¹⁰¹

3.1.3 Petrklíček

Dětský pěvecký sbor Petrklíček vznikl v roce 2011 v Mateřské škole Svatopluka Čecha v Chrudimi jako přípravný sbor ZUŠ Chrudim. Zpívá v něm přibližně 25 pětiletých a šestiletých dětí, které po ukončení předškolního vzdělávání přecházejí do sboru Květinčky a následně do koncertního sboru Fiori Cantanti. Bc. Martin Profous vede i tento přípravný sbor, se kterým vzhledem k věkové kategorii dětí zkouší jednou za týden 45 minut a osobně na klavír doprovází dětské jednohlasé písně.

Sbor se pravidelně účastní akcí pořádaných Základní uměleckou školou Chrudim; kromě výše zmíněných účastí na koncertech je například pravidelným hostem na veřejných oslavách Evropského dne hudby.¹⁰²

¹⁰¹ PROFOUS, Martin. *Sbormistr* [ústní sdělení]. Chrudim, 14. 11. 2019.

¹⁰² PROFOUS, Martin. *Sbormistr* [ústní sdělení]. Chrudim, 14. 11. 2019.

3.1.4 Tralaláček

Školní pěvecký sbor Tralaláček s pětadvaceti letou tradicí vede Bc. Monika Jeníčková v Mateřské škole Strojařů Chrudim. Sbor mají možnost navštěvovat všechny děti ve věku 3–6 let se zájmem o zpěv – neprocházejí žádným výběrem. V letošním školním roce sbor navštěvuje cca 40 dětí. Malí sboristé zkoušejí půl hodiny týdně. Obsahem dopoledních zkoušek je hlasová a rytmická výchova, osvojování si základních pěveckých návyků, správného dýchání a artikulace, nácvik nových písní, upevňování a opakování písní již nacvičených. Děti se seznamují s elementární hudební naukou a učí se uvědomělé intonaci.

Repertoár sboru tvoří sborové písně a capella, písně s klavírním doprovodem, dětské opery a hudebně taneční pásma.

Vyvrcholením činnosti sboru je vystoupení pro rodiče a pro veřejnost při různých společenských příležitostech průměrně desetkrát v průběhu školního roku. Sbor se pravidelně účastní festivalu mateřských škol Mateřinka¹⁰³, Chrudimského Kacafirkování, veřejných oslav Evropského dne hudby, rozsvěcení vánočního stromu. Opakované jsou účasti sboru v Celostátní přehlídce mateřských škol v Nymburce, vystoupení v seniorských centrech a na vernisážích výstav.¹⁰⁴

3.1.5 Zvoneček

Pěvecký sbor Zvoneček pod vedením paní učitelek Mgr. Hany Reichlové a Bc. Ivety Valentové navštěvují děti Mateřské školy Víta Nejedlého ve věku 4–6 let se zájmem o zpěv. V letošním školním roce má sbor 25 členů a zkoušky probíhají jedenkrát týdně v délce 45 minut. Cílem činnosti je rozšiřovat pěvecké dovednosti dětí se záměrem prohloubit spolupráci se Základní uměleckou školou Chrudim a průběžně směřovat talentované děti do této instituce.

¹⁰³ Nesoutěžní festival Mateřinka je přehlídka hudebních, tanečně-sportovních a dramaticko-výtvarných pódiových vystoupení dětí z mateřských škol z celé České republiky.

¹⁰⁴ JENÍČKOVÁ, Monika. *Tralaláček*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 13. března 2020 21.35. [cit. 15. 03. 2020]. Osobní komunikace.

Sbor má většinou 3 veřejná vystoupení ročně. Zpívá na akcích mateřské školy a na slavnostech města Chrudimi, jako je rozsvícení vánočního stromu nebo Stříbrná neděle. Pravidelně se účastní veřejných oslav Evropského dne hudby.¹⁰⁵

3.1.6 Písnička

Hudební, pěvecký a taneční soubor Písnička působí v Mateřské škole U Stadionu v Chrudimi. Se svým pěveckým a tanečním programem vystupuje již od roku 2001 pravidelně na festivalu mateřských škol Mateřinka a na různých kulturních akcích v Chrudimi.

Soubor svá vystoupení začínal zpěvem s doprovodem klavíru. V dalších letech využíval lidových her a tanců a vystupoval také s country tanci. V posledních letech pracuje s líbivou dětskou moderní hudbou.

Vedoucí souboru paní učitelka Jarmila Zemanová společně s paní ředitelkou Helenou Marunovou, DiS. a dalšími učitelkami se zájmem o hudební i dramatickou výchovu, pracují s vybranými dětmi z celé mateřské školy. Pětadvacet dětí se schází pravidelně jednou týdně při tanečních a pěveckých nadstandardních aktivitách.

Během roku Písnička vystupuje s několika programy – s lidovými písněmi a verši k vítání občánků na Městském úřadu Chrudim, zimními písněmi a koledami na vánočních akcích, s pásmy k jarním svátkům, ke Dni matek a rozloučení se školáky. Taneční vystoupení obsahuje zpěv s kytarou a rytmickými nástroji. Při tanci podle hudby z CD jsou využívány rekvizity. Kostýmy si vytváří děti ve spolupráci s rodiči a učitelkami mateřské školy.

Soubor se svým vystoupením tradičně účastní kromě výše jmenovaného vítání občánků také rozsvícení vánočního stromu, jarmarku pro děti, oslav Evropského dne hudby, zahradní slavnosti při rozloučení s budoucími školáky, zpívání v Kavárničce pro důchodce k vánočním a jarním svátkům.¹⁰⁶

¹⁰⁵ VAGENKNECHTOVÁ, Miroslava. *Zvoneček*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 13. března 2020 08.02. [cit. 15. 03. 2020]. Osobní komunikace.

¹⁰⁶ ZEMANOVÁ, Jarmila. *Písnička*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 1. dubna 2020 15.19. [cit. 02. 04. 2020]. Osobní komunikace.

3.1.7 Klubíčko

Získávání některých údajů o sborovém zpěvu bylo komplikované vzhledem k současnému nouzovému stavu v naší zemi. Bohužel se mi nepodařilo opatřit informace o dětském pěveckém sboru Klubíčko, který působí v Mateřské škole Dr. Jana Malíka – nebylo možné se domluvit e-mailem ani telefonicky.

3.1.8 Sluníčko

Pěvecký sbor má v Základní škole Dr. Peška dlouholetou tradici. Jeho počátky se datují k roku 1959, kdy byl založen původně jako pěvecký kroužek žáků 6. třídy v Základní škole Olbrachtova. Po prvních úspěších se kroužek rozrostl o další žáky této školy. Vedení padesátičlenného sboru se ujala jeho zakladatelka paní učitelka Helena Kokešová (později Zetková). V roce 1964 byl sborový zpěv zaveden jako nepovinný předmět žáků druhého stupně. Vztah školy k místnímu pěveckému sboru a rozvoji sborového zpěvu byl již tehdy velmi silný. Žáci školního sboru hromadně navštěvovali Chrudimské hudební pátky, na které jim vstupenky zaplatilo SRPŠ. Několik učitelů bylo členy pěveckého sboru Slavoj či Symfonického orchestru JKP (nyní Chrudimská komorní filharmonie, z. s.). Od roku 1970 sbor vystupoval pod názvem Lyra.

V roce 1971 k němu vznikl přípravný sbor Sluníčko složený ze 45 žáků prvního stupně školy. K dobré pověsti školy přispívala bohatá činnost pěveckých sborů Sluníčka a Lyry, které vystupovaly na mnoha akcích ve škole, ve městě, účastnili se pěveckých soutěží – zajímavé bylo umístění na krajské soutěži Písní přátelství v Hradci Králové, kde Sluníčko získalo ocenění Stříbrné pásmo.

Oba sbory od počátku jejich založení doprovázela Pavla Tománková. V roce 1983 získala nástupkyni v učitelce hry na klavír Věře Novákové, jejíž klavírní doprovody trvaly následujících 15 let. Se sborem dále spolupracoval violoncellista Zdeněk Spurný, violista Vladimír Bříza, varhaník a hudební skladatel Petr Židek, který Sluníčku věnoval dva sbory s názvem Dvě písničky na slova J. V. Sládka s doprovodem violoncella a klavíru. Kromě mnoha dětských sborů oba sbory spolupracovaly se sborem Slavoj, a to na několika koncertech Chrudimských hudebních pátků.

V roce 1988 předala Helena Zetková vedení Sluníčka dlouhodobé učitelce prvního stupně ZDŠ Olbrachtova – Libuši Popelkové. K další a zatím poslední změně

na postu sbormistryně dochází v roce 1996, kdy vedení sboru Sluníčko přebírá Mgr. Kateřina Dalecká.¹⁰⁷

Pěvecký sbor Sluníčko v ZŠ Dr. Peška pod vedením Mgr. Kateřiny Dalecké mají možnost navštěvovat žáci prvního stupně školy. V současné době má sbor více než čtyřicet členů a funguje na bázi školního kroužku. Sboristé se scházejí jedenkrát týdně, a to na jednu vyučovací hodinu. Nejčastěji zpívají jednohlasé a dvouhlasé písně, popřípadě kánon. Ve sboru se děti učí zpívat písně lidové, umělé, populární. Svůj repertoár čerpají ze zpěvníků Já písnička, ze školních učebnic hudební výchovy, z oblíbené populární hudby skupiny Čechomor (např. písně Hruška, Mezi horami, Proměny), Jiřího Pavlicy (Mlýnek, Zvoním, Měsíce, Na naší zahrádce), Heleny Vondráčkové (Sladké mámení), skupiny ABBA (Slunečné pobřeží) a dále například písně Chytila jsem na pasece motýlka a Babičko, nauč mě charleston.

V dřívějších letech sbor přijímal pozvání Chrudimské besedy na produkci při různých akcích, jako např. rozsvícení vánočního stromu, vánoční trhy, vítání občánků. Nyní sbor vystupuje pouze na školních akcích, např. vánočních, nebo na zahradních slavnostech při vítání budoucích prvňáčků a jejich rodičů.¹⁰⁸

3.1.9 Kroužek zpěvu v Základní škole Dr. Jana Malíka v Chrudimi

Sborové zpívání žáků 1. stupně má v této škole opravdu dlouhou tradici. Po vzniku školy v roce 1991 se této aktivitě ujala paní učitelka Mgr. Miroslava Bukáčková. Vedla děti se zájmem o zpívání především lidových a pohádkových písniček a sama je doprovázela na klavír. Absolvovala s dětmi i veřejná a soutěžní vystoupení (v Muzeu Chrudim, v kostele Českobratrské církve evangelické v Chrudimi). Po 13 letech se k ní přidala paní učitelka Mgr. Jitka Krausová a tyto kolegyně vedly kroužek zpěvu společně. Zkoušky byly pravidelně jedenkrát týdně po vyučování. Vystoupení dětí se odehrávala pro potřeby školy (vánoční jarmark, zahradní slavnost). Později byla dlouholetá pravidelná zkoušková činnost utlumena. Nastudování repertoáru na vystoupení pro potřeby školy se nárazově ujaly čtyři paní učitelky z prvního stupně. V současné době se nácvikem sborového zpívání žáků zabývají paní učitelky Mgr. Soňa Maixnerová a Mgr. Hana Truncová, a to opět v podobě zájmového kroužku. Pracují se

¹⁰⁷ *Archivní materiály sboru v ZŠ Dr. Peška Chrudim*

¹⁰⁸ DALECKÁ, Kateřina. *Učitelka* [ústní sdělení]. Chrudim, 30. 3. 2020.

zájemci z 1. stupně tak, že se na zkouškách scházejí vždy v úterý v tzv. nulté vyučovací hodině (tj. před vyučováním) a zpívají si především pro radost.¹⁰⁹

3.2 *Studentské pěvecké sbory*

3.2.1 KOAla-la

Pěvecký sbor Obchodní akademie Chrudim započal svoji činnost v roce 2011, kdy škola potřebovala důstojné vystoupení na vánoční akademii k počtě Václava Havla. Důležitého úkolu se chopila paní učitelka španělštiny Mgr. Marika Komárková a nacvičila se svými studenty 2. ročníku sérii španělských koled a písní včetně známého Halellujah ve španělštině. Iniciátorka akce vzápětí zajistila, že vystoupení studentů vedlo ke vzniku školního sboru, který pod jejím vedením funguje dodnes. Od roku 2014 se do sboru zapojují studenti z různých tříd. V letošním roce má sbor 12 členek a schází se jednou týdně po vyučování na necelou hodinu.

Sbor zpívá pouze na akcích školy. Na podzim 2012 vystoupil při oslavách 130. výročí založení školy a v roce 2017 se aktivně podílel na oslavách 135. výročí založení školy. Každoročně vystupuje na vánoční akademii.

Největší aktivity sbor vyvíjel v období let 2017–2019, kdy vystupoval posílen o klavíristku Lucii Kasanovou, kytaristu Tomáše Korbela a zpěvačku Ráchel Korbelovou, na které v tomto období činnost sboru stála především. Od roku 2019 sbor vystupuje pod název KOAla-la.

Sbor prezentuje zejména španělské a francouzské písně na dnech otevřených dveří a při slavnostních příležitostech školy, mj. slavnostním předání rekonstruovaných počítačových učeben na jaře 2019. Výjimku v repertoáru sboru tvoří vystoupení na vánočních akademiích, na kterých sbor zpívá nejrůznější koledy ve všech jazycích, které se ve škole vyučují. Písně vybírají především sami studenti. Zpívají jednohlasé a dvouhlasé písně, kánony.¹¹⁰

¹⁰⁹ BUKÁČKOVÁ, Miroslava. *Učitelka* [ústní sdělení]. Chrudim, 31. 3. 2020.

¹¹⁰ KOMÁRKOVÁ, Marika. *KOAla-la*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 2. dubna 2020 20.28. [cit. 03. 04. 2020]. Osobní komunikace.

3.2.2 Kiese Nzamba

„Pěvecký sbor Kiese Nzamba (Slone, směj se) funguje od září 2011 při Gymnáziu Josefa Resslera v Chrudimi pod vedením Mgr. Ilony Štorkové a skládá se výhradně ze studentů a absolventů školy.“¹¹¹ První koncert sboru se konal 14. prosince 2011 v Muzeu barokních soch v Chrudimi. Repertoár sboru tvoří především africké spirituály a traditionaly. Již v roce 2012 sboristé nahráli ve studiu BENAS své první CD, na kterém je třináct písní – Si ma ma kaa, Akanamandla, Gabi, Gabi, Ipharadisi, Oh yini, Asikhatali, Ticho, Hosanna Nkosi Phezulu, Haleluya! Pelo tsa rona, Rolihlahla, Sithi jabula, Ewe thina, Kembona Kembo. O rok později nahráli v tomtéž studiu další CD s deseti písněmi – Thuma mina, Azisenzeni na?, Vula botha, Hamba Lulu, Hey tswana, Mangwani M'pulele, Nkosi Sikelel'i Afrika, Bamthatha, Siyahamba, The Lion Sleeps Tonight.¹¹²

Sbor stabilně navštěvovalo cca 15 studentů, a to od založení až do roku 2018, kdy se v druhé polovině roku přidali i čerství absolventi a nadšeně vystoupili především u příležitosti oslav výročí založení školy.

Od roku 2019 sbor vystupuje jen pro interní potřeby školy. Sboristů je nyní méně – na pravidelné zkoušky, které se po celou dobu činnosti sboru konají po vyučování jedenkrát týdně asi hodinu, nyní stabilně dochází 4–5 studentů. Zájmem a snahou sbormistryně je vrátit sbor do původního rozměru a kvality, vše však závisí na zájmu a hudební zdatnosti studentů.¹¹³

3.3 Smíšené pěvecké sbory

3.3.1 Slavoj

Pěvecký sbor Slavoj je již více než 160 let neodmyslitelnou součástí kulturního života Chrudimi. Chrudim se tak stala jedním z prvních českých měst, v nichž snaha po obrození společenského života vyústila v založení pěveckého sdružení – dne 16. prosince 1856 došlo k potvrzení "Stanov spolku zpěváckého v královském a věnném

¹¹¹ Kiese Nzamba. *Kiese Nzamba* [online]. Chrudim: 2012 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://sites.google.com/site/kiessenzamba/home>

¹¹² KOMÁRKOVÁ, Marika. *Kiese Nzamba*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 2. dubna 2020 20.28. [cit. 03. 04. 2020]. Osobní komunikace.

¹¹³ ŠTORKOVÁ, Ilona. *Sbormistryně*. [ústní sdělení]. Chrudim, 2. 4. 2020.

městě Chrudimi". U založení spolku stáli dva muži, kteří byli iniciátory veškerých kulturních aktivit v té době Chrudimi: starosta města, houslista a sólový operní tenorista Josef Klimeš společně s advokátem Emanuelem Pippichem, zpěvákem a klavíristou a současně nadšeným milovníkem hudby a zpěvu.¹¹⁴

„Po uvolnění politických poměrů v 60. letech, kdy nastalo hromadné zakládání zpěváckých spolků v mnoha českých městech, přijal spolek v březnu 1862 název "Slavoj". Dobová záliba v názvech vybraných podle hrdinů a pěvců opěvovaných v Královédvorském rukopise dostatečně charakterizuje vlastenecké smýšlení zakladatelů i zpěváků.“¹¹⁵

Dne 29. června 1863 se konalo slavnostní svěcení praporu. Slavnosti se zúčastnilo 19 zpěváckých spolků z okolních měst a své zástupce vyslal i pražský Hlahol, jehož vznik se datuje do roku 1861.¹¹⁶ *„Byla to velká sláva provázená zpěvem, projevy, vlajícími prapory a hesly.“¹¹⁷*

Podle stanov spolku bylo účelem jeho činnosti nejen pěstování zpěvu církevního a světského, ale i orchestrální hudby, organizování koncertů, přednášek, vypisování cen za původní skladby, spolupráce s ostatními pěveckými a hudebními spolky. Mezi členy spolku převládali úředníci, učitelé, živnostníci a další.¹¹⁸

První výbor Slavojce byl složen z obou zakladatelů, vedle kterých zde zaujali místa ještě Alois Gallat, Jan Štěpánek, JUDr. Karel Roth, M. Havelka, Fr. Rozvoda, Jan Chlumecký, ředitel kůru František Horálek a Čeněk Vinař. Později k nim přibyl Alois Hnilička, který působil od roku 1863 v Chrudimi jako kapelník a varhaník a byl též skladatelem regionálního významu.¹¹⁹

„Činnost Slavojce v 60. letech byla obdivuhodná. Kromě pořádání domácích koncertů a spoluúčinkování účastnil se Slavoj slavností spojených se svěcením praporů zpěváckých spolků v širokém okolí, sjezdů pěveckých spolků v Praze, Brně, na Kunětické hoře, v r. 1866 zpíval pro císaře Františka Josefa I. V chrudimském divadle

¹¹⁴ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

¹¹⁵ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹¹⁶ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

¹¹⁷ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹¹⁸ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

¹¹⁹ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

a v roce 1868 se zúčastnil s praporem slavnosti položení základního kamene k Národnímu divadlu v Praze.“¹²⁰

Okolní vlivy způsobily, že na přelomu 60. a 70. let 19. století částečně ochabla činnost nejen Slavoje, ale i dalších zpěváckých spolků. Dr. Karel Pippich, syn jednoho ze zakladatelů spolku, který se v roce 1874 trvale usadil v Chrudimi, tuto činnost obnovil. Společně s Josefem Klimešem a Aloisem Hniličkou vytvořili trojici, která se stala duší hudebního života v Chrudimi. V té době se zde rozvíjí komorní hudba a město navštěvují mistři jako Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich, Karel Bendl, a Camille Saint-Saëns.¹²¹

Původně mužský sbor byl v roce 1885 rozšířen o dámskou část. Jako smíšený sbor vystoupil v lednu 1886 na pohřbu Emanuela Pippicha, jednoho ze zakladatelů spolku.¹²²

„Jak už to v životě spolků bývá, střídala se i u Slavoje období stagnace s obdobími intenzivní činnosti. Po útlumu činnosti koncem 80. let nastává nové oživení spolku v r. 1896, kdy dosavadního sbormistra J. Klimeše vystřídal profesor průmyslové školy Ing. Jindřich Souček a Josef Poslt, ředitel Průmyslového muzea a bývalý člen pražského Hlaholu. V r. 1905 se Slavoj stává součástí "Východočeské pěvecké župy Fibichovy", která byla založena v Pardubicích a jejíž předsedou se stal Dr. Karel Pippich.“¹²³

Oslavy 50. výročí založení Slavoje se konaly v dubnu 1907, a to uspořádáním hudebního festivalu, jehož se zúčastnila i Česká filharmonie. Součástí programu bylo provedení Beethovenovy IX. symfonie a Dvořákova oratoria Sv. Ludmila s dvěma sty zpěváky z Chrudimi a Pardubic.¹²⁴ *„Nelze vyjmenovat všechny události, koncerty a osobnosti spojené s činností Slavoje. Pečlivě je zaznamenal a vydal v r. 1907 jednatel*

¹²⁰ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹²¹ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹²² *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹²³ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹²⁴ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

spolku *František Tlustý – u příležitosti 50. výročí.*¹²⁵ „V roce 1907 byl Hnilička slavnostně jmenován prvním čestným členem Slavoj.¹²⁶

V období před 1. světovou válkou se na postu sbormistra Slavoj vystřídali Karel Štika, Josef Musil a Josef Masopust. Válka činnost spolku silně narušila, ale již v letech 1919 a 1920 se opět pilně zkoušelo.¹²⁷ „Na koncertech znějí skladby Foersterovy, Jeremiášovy, Fibichovy i skladby chrudimského ředitele kůru Vojtěcha Říhovského.“¹²⁸ Další významné datum v historii Slavoj je 15. červen 1920, kdy zpěváci přivítali prezidenta republiky T. G. Masaryka v Chrudimi.¹²⁹

Počátkem 20. let minulého století byl velmi aktivní zvláště ženský sbor, který se v roce 1923 na 15 let osamostatnil pod názvem "Smetana". Rok 1924 byl ve znamení oslav 100. výročí narození Bedřicha Smetany. Mužský sbor Slavoj měl v té době 70 členů. Jeho sbormistrem byl František Teplý, který byl v roce 1922 přeložen do Chrudimi a který se zároveň postavil do čela nově vzniklého orchestru – Chrudimské Filharmonie.¹³⁰ „Zde, jako sbormistr zpěváckého spolku Slavoj a dirigent Chrudimské Filharmonie, přivedl tato tělesa k vrcholnému rozkvětu. Prováděl s nimi i největší díla českých a světových skladatelů, např. Dvořákovu *Svatební košili*, Fibichovu *Jarní romanci*, Smetanovu *Českou píseň*, Sukovu scénickou hudbu *Pod jabloní* (vysíláno rozhlasem), dále symfonické skladby Beethovenovy, Dvořákovy, Fibichovy, Haydnovy, Schubertovy, Hniličkovy, kompletní Smetanův cyklus *Má vlast*, dále pak různé koncerty houslové a klavírní, Novákovu *Slováckou suitu*, oratoria, operní předehry a mnoho dalších skladeb.“¹³¹

František Teplý jako organizátor hudebního života Východočeského kraje zde působil až do roku 1945.¹³² „Za svou vynikající činnost obdržel čestný diplom *Pěvecké*

¹²⁵ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹²⁶ PITHARTOVÁ, Irena. *Hudební osobnost Chrudimska*. Chrudim, 2010. Absolventská práce. ZŠ Dr. J. Malíka Chrudim. Vedoucí práce Hana Truncová. str. 4

¹²⁷ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹²⁸ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹²⁹ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹³⁰ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹³¹ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 12

¹³² PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 12

obce československé a byl jmenován čestným členem Slavoj a Chrudimské Filharmonie.¹³³

Slavoj pokračoval ve své intenzivní činnosti do oslav sedmdesátileté existence názvu spolku v roce 1932 i v letech následujících. K nejvýznamnějším událostem patří podíl na provedení Smetanovy Libuše v roce 1934, kterou se otevíralo nově postavené chrudimské divadlo.¹³⁴ „Vrcholem činnosti F. Teplého i celého meziválečného chrudimského hudebního života bylo nastudování a slavnostní provedení Smetanovy opery Libuše k otevření nového chrudimského Pippichova divadla. Pražské Národní divadlo tehdy zapůjčilo do Chrudimi bezplatně notový materiál, který byl (hlavně dirigentem Teplým) pro tuto příležitost celý opsán. Premiéra se konala 18. února 1934. V těch dnech byla pak opera uvedena celkem pětkrát (vysílal i ČS rozhlas). V titulní roli vystoupila zdejší pěvkyně, sbormistryně, varhanice a učitelka Marie Kuchynková (1886–1960) jako Libuše a zdejší barytonista Ludvík Tepera, pokladník Občanské záložny, jako Přemysl. Vedle místních sólistů účinkovali také jako hosté dva členové opery Národního divadla v Praze – zdejší rodák Vladimír Tomš jako Šťáhlav a Emil Pollert v roli Lutobora. Operní sbor tvořily zdejší hudební spolky – Slavoj, Smetana a Dělnické pěvecké sdružení. Orchestrální složkou byla samozřejmě Chrudimská Filharmonie.“¹³⁵

Dne 8. května 1937 oslavil Slavoj 80 let činnosti uvedením oratoria "Svatá Ludmila" Antonína Dvořáka. V průběhu druhé světové války byla činnost Slavoj narušena, ale sbor neumkl. Odhodlání členů pokračovat v propagaci české hudby se projevilo na koncertech k výročí skladatelů Josefa Bohuslava Foerster (1940), Antonína Dvořáka (1941), Bedřicha Smetany (1944) i k 85. výročí Slavoj. V roce 1943 převzal spolek pořádání tradičních Chrudimských hudebních pátků, které vznikly rok předtím.¹³⁶ „Se Slavojem byla uzavřena trvalá dohoda v umělecké spolupráci, jejímž

¹³³ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 13

¹³⁴ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹³⁵ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 26

¹³⁶ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

zevním výrazem bylo připevnění stuh Chrudimské Filharmonie na starobylý prapor slavojský.¹³⁷

Zajímavá je i edukačně-výchovná činnost sboru. „Součástí Slavoje se stala též od roku 1936 Dětská pěvecká sborová škola, která měla vychovávat dorost pro Slavoj a jiná pěvecká tělesa. Na tomto úseku je třeba ocenit práci sbormistra Vladimíra Břízy a dalších, i když v poválečném období se nakonec dětský sborový zpěv roztržil mezi soubory na školách.“¹³⁸

Oslavy 90 let trvání Slavoje bylo již možno oslavit v osvobozené vlasti. Smíšený sbor, dvě oddělení dětského sboru a Chrudimskou filharmonii řídil na výročním koncertu 13. prosince 1946 Karel Židek, který později vystřídal dlouholetého sbormistra Slavoje Antonína Johna.¹³⁹

„Přestože 50. léta rozvoji spolku příliš nepřála (jako spolek byl zrušen a mohl existovat dále jen jako "Pěvecký kroužek Slavoj" při Osvětové besedě), uskutečnilo se několik koncertů smíšeného i dětského sboru.“¹⁴⁰ K oslavám 100. výročí v roce 1956 však již nedošlo. Teprve v roce 1960 začínají sboristé Slavoje na čas opět vyvíjet činnost. Uměleckým vedoucím se stal Karel Židek, sbormistrem ředitel LŠU Jan Lipavský.¹⁴¹ „Po čtyřech letech však Slavoj umlká – po kolikáté už – a probouzí se k činnosti až v r. 1967. Začíná znovu pod vedením Vl. Břízy a od r. 1969 za řízení sbormistra K. Židka.“¹⁴²

„V roce 1972 bylo vzpomenuo 110. výročí vzniku názvu spolku Slavoje v rámci Chrudimských hudebních pátků velkým festivalem, jehož se zúčastnilo 11 sborů ze širokého okolí Chrudimě. Spojené sbory spolu s orchestrem uvedly Smetanovu Českou píseň.“¹⁴³

¹³⁷ PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D. str. 12

¹³⁸ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹³⁹ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹⁴⁰ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁴¹ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹⁴² *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁴³ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

Rok české hudby 1974 byl spojen s oslavami Bedřicha Smetany a Slavoj se zúčastnil společného koncertu východočeských sborů na nádvoří litomyšlského zámku.¹⁴⁴

„Pod společnou střechou tehdejšího Jednotného klubu pracujících v Chrudimi byla existence a činnost Slavoje sice zajištěna, ale zároveň jí byly vyhrazeny mantinely působnosti. Období tzv. politické normalizace se sboru nutně muselo dotknout jak v oblasti repertoárové, tak personální. Její vliv se projevil i při účasti Slavoje na natáčení televizního pořadu v únoru 1976. K. Židek odchází po 40 letech práce s chrudimskými sbory z místa sbormistra a nahrazuje ho heřmanoměstecký rodák, hudební vědec Dr. Josef Plavec. Pod jeho vedením oslavil Slavoj 120 let své existence. V listopadu 1977 ho však nahradil Dr. Svatopluk Kozdera, který přijal v JKP místo pro veškerou hudební činnost.“¹⁴⁵

Vystoupení Slavoje jsou v té době orientována na spoluúčasti při oslavách politických výročí, vernisáže, pietní shromáždění, vystupování v Domově důchodců v Heřmanově Městci, společná vystoupení se sbory z okolních měst, s chrudimskou dechovkou, Písňe přátelství. Kromě toho sbor využívá i další příležitosti – začíná například Hudba mezi obrazy, od roku 1978 vánoční koncerty a v roce 1980 je realizován dokonce samostatný celovečerní koncert.¹⁴⁶

Oslavy 125. výročí Slavoje v roce 1981 proběhly společně se stejně starým sborem "Jaromírem" z Jaroměře v obou východočeských městech za spoluúčinkování pěvce Národního divadla Eduarda Hakena.¹⁴⁷

„Rok 1984 byl ve znamení příprav na oslavu Smetanova výročí v Litomyšli. Březnový koncert v Chrudimi uváděný jako "Hold roku české hudby" se sice vydařil, ale podle kroniky Slavoje na něj přišlo pouze 54 posluchačů. Klesající zájem chrudimského publika o koncerty sborového zpěvu i o jiné produkce vážné hudby přetrvávající do

¹⁴⁴ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

¹⁴⁵ Pěvecký sbor Slavoj Chrudim [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁴⁶ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

¹⁴⁷ Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

současnosti by ostatně stál za hlubší zamyšlení, které však již přesahuje rámec tohoto článku.¹⁴⁸

„Od roku 1984 se datuje spolupráce Slavoj se zahraničními, především německými sbory. V listopadu toho roku odjíždí sbor do Eilenburgu, v dalších letech následují vzájemné návštěvy a koncerty s pěveckým sborem města Havelbergu.¹⁴⁹

Politické změny v listopadu 1989 znamenaly uvolnění i pro činnost Slavoj.¹⁵⁰ „Ustalo předběžné schvalování programů pro veřejná vystoupení i následné výtky za nevhodný repertoár, jak tomu bylo například v případě uvedení písně mistra českého baroka Adama Michny z Otradovic "Nebeští kavalérové". "Konečně se Slavoj nemusí obávat zazpívat slova jako Bůh, nebesa...", dočteme se v kronice ze sezóny 1989-90, Na vánočních koncertech zní Rybova Česká mše vánoční, Slavoj může rozšířit repertoár o mnohé skvosty duchovní hudby, vystupuje v kostelích, spoluúčinkuje s pěveckým sborem německého Havelbergu.¹⁵¹ K výčtu jeho aktivit patří také uvedení Mozartovy Korunovační mše v roce 1991, které proběhlo pro chrudimské obecnstvo u příležitosti 135. výročí Slavoj, avšak opět bohužel za nevelkého zájmu veřejnosti.¹⁵²

Na počátku 90. let sboristé Slavoj vyvíjejí intenzivní činnost, a to i přes zdravotní potíže sbormistra. V roce 1995 postihla Slavoj velká ztráta – zemřel Dr. Svatopluk Kozdera, který stál v čele Slavoj i komorního a dechového orchestru od roku 1977. On, podobně jako jeho předchůdci, dokázal udržet sbor na patřičné výši a obětavě připravit všechna vystoupení.¹⁵³

„Nebylo jednoduché najít nového sbormistra, který by odpovídal představám sboru, a hlavně měl čas ve stejný den a hodinu, jak bylo již spoustu let zaběhnuto. A tak se hledalo a zkoušelo.¹⁵⁴ Ve vedení sboru se vystřídalá několik více či méně zkušených dirigentů, avšak při životě držel sbor především neúnavný pedagog Mgr. Jan Stejskal, učitel zpěvu a hry na klavír, spisovatel a sbormistr. Za jeho působení navázal

¹⁴⁸ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁴⁹ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁵⁰ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹⁵¹ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁵² *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹⁵³ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹⁵⁴ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

sbor další zahraniční kontakt, a to se sborem z holandského Ede. Bohužel v době, kdy se Slavoj chystal na konci roku 1998 do Holandska, propukly u pana sbormistra vážné zdravotní problémy. Klavíristka Eva Kadeřávková, která byla pro akci Holandsko povolána, se pohotově ujala vedení sboru, takže se mohl koncert v zahraničí uskutečnit. Následně se jmenovaná ujala dalšího vedení celého sboru. A tak měl Slavoj od roku 1998 novou sbormistryni, jejímž přáním a cílem bylo, aby si lidé v té dnešní uspěchané a přetechnizované době byli schopni uvědomit, jak blízký a potřebný je jim zpěv, který vyjadřuje, uvolňuje a umocňuje lidské emoce. Doufala, že v budoucnu se budou rozšiřovat nejen řady sborových zpěváků, ale také řady vděčných posluchačů.¹⁵⁵ „V červenci 2001 nám tragická autonehoda vzala naši milovanou dirigentku Evu. Co ta měla s námi ještě plánů. Ty však zůstaly bez naplnění a Slavoj opět neměl sbormistra.“¹⁵⁶ Díky pochopení a obětavosti mladého Tomáše Židka, vnuka bývalého dirigenta Slavoj ze 70. let, mohl sbor již 1. září 2001 účinkovat na chrudimských obžinkách a následně na vzpomínkovém koncertě 22. září 2001 v Chrasti. Následně Tomáš Židek získal pro Slavoj nového sbormistra Zdeňka Kudrnku, posluchače pardubické konzervatoře. Oba mladí dirigenti pokračovali v započatém díle Evy Kadeřávkové a připravili Slavoj na slavnostní listopadový koncert, pořádaný k 145. výročí založení spolku.¹⁵⁷

Slavoj – pěvecký a hudební spolek v Chrudimi vznikl v roce 1856 a od října 2001 je jeho sbormistrem Zdeněk Kudrnka. V letošním roce má sbor 45 členů, z toho 15 sopránů, 16 altů, 7 tenorů a 7 basů. Zkouší jednou týdně dvě hodiny. Jeho repertoár je barevnou variací tradičního i moderního stylu sborového zpěvu – zahrnuje hudbu duchovní, klasickou, popovou, lidovou i spirituály. Z rozsáhlého repertoáru Slavoj jmenujme například Loutnu českou od Adama Václava Michny z Otradovic, Cantate domino od Dietricha Buxtehudeho, Moravské dvojzpěvy od Antonína Dvořáka, Ave verum od Charlese Gounoda, Missa brevis od Zdeňka Lukáše, Láska a smrt od Petra Ebena, Jesus Christ od Andrew Lloyd Webera, černošské a americké spirituály, mnoho lidových a vánočních písní a koled z celého světa. Významnou součástí

¹⁵⁵ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

¹⁵⁶ *Pěvecký sbor Slavoj Chrudim* [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

¹⁵⁷ *Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim*

repertoáru tvoří cyklické skladby Gloria od Antonia Vivaldiho, Mše D dur, Stabat Mater a V přírodě od Antonína Dvořáka, Česká píseň od Bedřicha Smetany, Missa Brevis od Jiřího Pavlicy.¹⁵⁸

Sbor účinkuje v průměru na patnácti akcích ročně. Pravidelně pořádá svůj jarní koncert, adventní koncerty v Chrudimi a okolí a tradiční je i jeho Novoroční koncert v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi, účastní se festivalu Tomáškova a Novákova hudební Skuteč. Soutěží pouze sporadicky, jeho úspěchem je stříbrné pásmo na 61. festivalu pěveckých sborů v Jihlavě v roce 2018. V současnosti spolupracuje s mnoha českými i zahraničními sbory (z Německa, Holandska, USA, Francie a Polska). Velmi úzce spolupracuje s pěveckým sborem Rubeš ze Skutče a s Chrudimskou komorní filharmonií.¹⁵⁹

3.3.2 Salvátor

Smíšený pěvecký sbor Salvátor má své kořeny v Gymnáziu Josefa Ressela v Chrudimi, kde absolvent této školy Tomáš Židek vedl školní sbor ve školním roce 1998–1999. Poté sbor působil jako studentské pěvecké těleso, ve kterém zpívali především středoškolští a vysokoškolští studenti pocházející z Chrudimi a okolí.¹⁶⁰

„Pod názvem „Salvátor“ vystoupilo těleso poprvé na koncertu k výročí úmrtí skladatele Aloise Hniličky (1826–1909), který uspořádalo společně s pěveckým sborem Slavoj (tehdy v čele s paní Evou Kadeřávkovou) 13. listopadu 1999 v chrudimském chrámu Nanebevzetí Panny Marie. Svým názvem se sbor hrdě hlásí k prastaré chrudimské duchovní tradici – uctívání obrazu Spasitele – sv. Salvátora, který je umístěn na hlavním oltáři arciděkanského chrámu a podle něhož se mj. v minulosti často říkávalo obyvatelům Chrudimi „Salvátorci“.“¹⁶¹

V březnu 2000 oficiálně vzniklo občanské sdružení Salvátor – Chrudim. Sboristé zkoušeli téměř výhradně o sobotách, aby se zkoušek mohli účastnit především vysokoškolští studenti, neboť základem úspěchu je pravidelná účast na zkouškách.¹⁶²

¹⁵⁸ JONÁŠOVÁ, Lenka. *Předsedkyně* [ústní sdělení]. Chrudim, 6. 3. 2020.

¹⁵⁹ JONÁŠOVÁ, Lenka. *Předsedkyně* [ústní sdělení]. Chrudim, 6. 3. 2020.

¹⁶⁰ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 6

¹⁶¹ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 6

¹⁶² *Salvátor* [online]. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

Salvátor brzy vstoupil do širokého povědomí chrudimské veřejnosti a za poměrně krátkou dobu si vydobyl četné úspěchy i na mezinárodních soutěžích. Sbor opakovaně úspěšně reprezentoval město Chrudim nejen na mnoha místech v Čechách, ale i na zahraničních zájezdech – např. do polské Olešnice a holandského Ede.¹⁶³

„Nezanedbatelnou aktivitu dlouhou dobu představovalo rovněž každoroční pořádání jarního festivalu vážné hudby pro mládež „Athény východních Čech“, který do Chrudimi přivedl mnoho mladých interpretů a posluchačů z celé České republiky a pro svou nevšední dramaturgickou i interpretační úroveň si postupně získává vysoké renomé. Poslední dva ročníky již byly pořádány pod hlavičkou Chrudimské besedy, se kterou spolek „Salvátor – Chrudim, z. s.“ jako zřizovatel sboru trvale spolupracuje.“¹⁶⁴

Během prvních deseti let se skladba členů sboru výrazně proměnila, a to ve smyslu personálním, věkovém i profesním.¹⁶⁵ Z původních členů-studentů se stali pracující občané, původní členky-studentky se stávají matkami. Většina z nich se však snaží neztratit kontakt se sborem. Pravidelné zkoušky se v září 2009 přesunuly ze zkušebny MKS Chrudimská beseda (prostory v Divadle Karla Pippicha) do klubovny Spolkového domu.¹⁶⁶

Sbor je specifický svým duchovně zaměřeným repertoárem, který je z části orientovaný na výraznou kompoziční tradici města Chrudimi¹⁶⁷.¹⁶⁸ *„Od počátku existence nepůsobí sbor pouze jako koncertní těleso, ale asi čtvrtina produkcí se odehrává při bohoslužbách“¹⁶⁹.*¹⁷⁰

„Za zmínku stojí i četná spolupráce s řadou jiných sborů z regionu i mimo něj (Vlastislav – Heřmanův Městec, Slavoj – Chrudim, Chrámový sbor při arciděkanství chrámu – Chrudim, Rubeš – Skuteč, Skutečský komorní sbor při ZUŠ V. Nováka,

¹⁶³ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 6

¹⁶⁴ Historie. *Salvátor* [online]. Chrudim: 2020. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

¹⁶⁵ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 7

¹⁶⁶ Historie. *Salvátor* [online]. Chrudim: 2020. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

¹⁶⁷ V repertoáru mají díla hudebního skladatele Aloise Hniličky, Karla Židka, Jiřího Rychnovského aj.

¹⁶⁸ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 7

¹⁶⁹ Produkce sboru se odehrávají při bohoslužbách římskokatolických a řeckokatolických.

¹⁷⁰ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru.* Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 7

Iuventus cantans – Pardubice, En Arché – Praha, Václav a Libuše – Chrast, aj...) a účast na velkých sborových projektech, jako např. provedení Mozartova Requiem nebo Dvořákova Stabat Mater.¹⁷¹

V uplynulých letech sbor realizoval mnohá vystoupení s Pardubickým komorním orchestrem (PKO) nebo souborem historických nástrojů Consort z Chrudimi. Činnost sboru byla výrazně ovlivněna i spoluprací s významnými koncertními umělci, především varhaníky prof. Václavem Uhlířem, Michalem Hanušem, Zdeňkem Uhlířem, Danielou Kosinovou a Kateřinou Holou (roz. Jirešovou). Dále zmiňme spolupráci s vokálními sólisty – např. zakládající členkou sboru Janou Lesnou, Jarmilou Kosinovou, Hanou Medkovou-Pospíšilovou, Martinem Vodrážkou, Alešem Nehněvajšou – a také spolupráci s profesionálními hudebními tělesy jako Komorní filharmonií Pardubice, Filharmonií Hradec Králové a komorním orchestrem Quattro Praha. Vedle svého dirigenta Tomáše Židka sbor zpíval pod taktovkou například Otakara Tvrdeho, Leoše Svárovského nebo Jaroslava Krčka.¹⁷²

„Velké poděkování za různé formy podpory a zázemí od počátku existence sboru patří městu Chrudim, Chrudimské besedě (Jiří Kadeřávek) a v neposlední řadě chrudimskému arciděkanství (P. Jiří Heblt, do r. 2009 – P. Josef Smola).“¹⁷³

Smíšený pěvecký sbor Salvátor stále vede MgA. Tomáš Židek, Ph.D. V současné době má sbor 16 členů a zkouší dvě hodiny týdně. Sboristé realizují ročně téměř třicet veřejných produkcí. Účinkují v rámci bohoslužeb v arciděkanství kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi a na akcích města Chrudimi. Pravidelně se účastní festivalů: Foersterovy Osenice, Festival duchovní hudby svaté Cecílie v Ústí nad Orlicí, Zlatá Pecka v Chrudimi, Athény východních Čech v Chrudimi. Z celkového počtu vystoupení má sbor přibližně deset samostatných koncertů ročně.¹⁷⁴

Za zmínku stojí také soutěžní úspěchy sboristů. Sbor se ve stříbrném pásmu umístil jak v roce 2006 v soutěži Svátky písní v Olomouci, tak v roce 2009

¹⁷¹ Historie. *Salvátor* [online]. Chrudim: 2020. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

¹⁷² Historie. *Salvátor* [online]. Chrudim: 2020. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

¹⁷³ Historie. *Salvátor* [online]. Chrudim: 2020. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

¹⁷⁴ PETRUSOVÁ, Lucie Benedikta. *Salvátor*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 17. ledna 2020 09.17. [cit. 17. 01. 2020]. Osobní komunikace.

v Pardubicích na Festivalu Bohuslava Martinů; v roce 2015 se umístil v bronzovém pásmu na Festivalu sborového umění v Jihlavě.¹⁷⁵

3.3.3 Chrámový sbor Chrudim

Existence organizovaného vokálního sdružení je v arciděkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie Chrudim doložena již kolem roku 1495. Tehdy byl zde založen literátský kůr latinský.¹⁷⁶ Literátské bratrstvo působící při tomto chrámu bylo jedno z nejstarších v Čechách a bylo složeno zejména z řad bohatších a vzdělaných měšťanů.¹⁷⁷

V roce 1570 získal významné postavení kantora a správce literátského kůru v Chrudimi největší český skladatel rudolfinské doby Jiří Rychnovský. Jeho tvorba vznikala v bezprostředním kontaktu s literátskými bratrstvy a postupně se rozšířila po celých Čechách.¹⁷⁸

Církevní hudba převažovala ještě dlouho do 18. století a byla těžištěm chrudimského hudebního dění.¹⁷⁹ Hlavními činiteli byli v této době ředitel kůru, varhaník a kostelní hudebníci. Patrně od roku 1756 zastával v Chrudimi místo varhaníka a ředitele kůru chotusický rodák Pavel Josef Wolf, který byl jako regenschori v Chrudimi činný čtyřicet let. Wolfovým nástupcem byl hudební skladatel Václav Ríkl, který v Chrudimi působil jako regenschori a varhaník přes padesát let. František Horálek se stává varhaníkem roku 1841 a od roku 1859 ředitelem kůru. Také přispěl do hudební pokladnice chrámu řadou vlastních skladeb. Zároveň se stal spoluzakladatelem zdejšího zpěváckého spolku.¹⁸⁰ Roku 1863 nastupuje na varhanické místo Alois Hnilička, který roku 1872 obdržel i místo ředitele kůru. Po něm se na místě kapelníka

¹⁷⁵ PETRUSOVÁ, Lucie Benedikta. *Salvátor*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 17. ledna 2020 09.17. [cit. 17. 01. 2020]. Osobní komunikace.

¹⁷⁶ SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. str. 221

¹⁷⁷ *Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru*. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. str. 2

¹⁷⁸ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 5

¹⁷⁹ CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. str. 106

¹⁸⁰ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 7

a varhaníka vystřídali Jan Pehel¹⁸¹, Jindřich Korel a Jindřich Siegl¹⁸². Roku 1902 obdržel místo kapelníka Emanuel Morávek a místo varhaníka Vojtěch Říhovský.¹⁸³

Místo ředitele kůru přijal v roce 1937 Karel Židek¹⁸⁴. Chrámovou hudbu zde zveleboval nejen svými díly, ale od roku 1947 začíná pořádat v arciděkanském chrámu řadu duchovních koncertů, na kterých účinkoval nejen jako varhanní virtuos a doprovod, ale i jako dirigent chrámového sboru, případně orchestru. Na těchto produkcích s ním spolupracovalo mnoho místních hudebníků a zpěváků. Některé koncerty byly opakovány i na jiných místech.¹⁸⁵

„Mezi členy sboru můžeme nalézt i řadu významných chrudimských osobností – Karel Pippich, Josef Klimeš, Alois Gallat.“¹⁸⁶ V současné době má sbor 16 aktivních členů a zkouší obvykle dvakrát měsíčně dvě hodiny. Sbor funguje od roku 2000 pod vedením regenschoriho MgA. Tomáše Židka, Ph.D.¹⁸⁷

Sboristé se zaměřují především na liturgickou hudbu zejména chrudimských hudebních skladatelů Aloise Hniličky, Vojtěcha Říhovského a Karla Židka. Sbor obvykle nezpívá na koncertech, ale doprovází asi desetkrát ročně liturgii. Při největších slavnostech zní i doprovod chrámového orchestru. Sbor se účastní také Festivalu duchovní hudby sv. Cecílie a Noci kostelů.¹⁸⁸

3.3.4 Pěvecký sbor Českobratrské církve evangelické v Chrudimi

Smíšený pěvecký sbor působící při Českobratrské církvi evangelické v Chrudimi vede od jeho vzniku v roce 2007 paní Věra Nováková, která zajišťuje i klavírní doprovod. Desetičlenný sbor zkouší jednu hodinu týdně. Sboristé interpretují převážně

¹⁸¹ Jan Pehel se později stal jedním z nejlepších vojenských kapelníků monarchie.

¹⁸² Jindřich Siegl byl v Chrudimi mj. majitelem pěvecké a hudební školy, učitelem zpěvu v obchodní akademii a hospodářské škole, kapelníkem městské hudby, sbormistrem Slavoj, člen Klimešova kvarteta.

¹⁸³ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 8

¹⁸⁴ Karel Židek v Chrudimi působil mnoho let jako sbormistr pěveckého sboru Slavoj, dirigent Chrudimské Filharmonie a dechového orchestru, člen Chrudimského kvarteta.

¹⁸⁵ ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice „Chrudim“ – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. str. 29

¹⁸⁶ Chrámový sbor. *Farnost Chrudim* [online]. Chrudim: Farnost Chrudim: 2020 [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.farnost-chrudim.cz/skupina-ve-farnosti?i=2>

¹⁸⁷ ŽIDEK, Tomáš. *Chrámový sbor*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 7. února 2020 18.36. [cit. 08. 02. 2020]. Osobní komunikace.

¹⁸⁸ ŽIDEK, Tomáš. *Chrámový sbor*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 7. února 2020 18.36. [cit. 08. 02. 2020]. Osobní komunikace.

duchovní skladby s častou výpomocí členů církve na hudební nástroje. Cílem sboru není hudební produkce na významných koncertech, ale obohacení slavnostních bohoslužeb ve vlastním církevním společenství. Jednou za rok se pravidelně aktivně účastní setkání pěveckých sborů Chrudimského seniorátu¹⁸⁹ Českobratrské církve evangelické.¹⁹⁰

3.3.5 Hluboké koření

Hluboké koření je skupinou mladých lidí Římskokatolické farnosti v Chrudimi, kteří se svým zpěvem a životem snaží hluboce kořit Bohu. Skupina vznikla v roce 2002.¹⁹¹ První událostí, která v říjnu odstartovala činnost skupiny, byla pondělní dětská mše v arciděkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi. Zakladateli byli kamarádi, kteří dnes mají rodiny, případně se stali knězi. V průběhu historie skupiny se vystříдалo již sedm vedoucích, kteří se skupinu snažili posunout dál a chválit Pána Boha. Po celou dobu se snaží upevňovat vzájemné vztahy a víru zároveň.¹⁹²

Hluboké koření svoje obsazení neustále obměňuje a snaží se mezi sebe vítat nové členy. Vedoucími souboru jsou Anežka Ježková a Michaela Měkotová. Skupina letos působí ve složení devíti zpěváků – dva soprány, dva alty, dva tenory a tři basy. Většinou zpívají za doprovodu různých hudebních nástrojů – v letošním roce mají k dispozici hráče na akustickou, elektrickou a basovou kytaru, hráče na pozoun a hráče, který ovládá rytmické nástroje.¹⁹³

Skupina zpívala a hrála během nedělních bohoslužeb, byla opakovaným hostem na májových mších svatých v Podskale, vystupovala při skautské pouti v Janovičkách nedaleko Luže, či v rámci Festivalu moderní křesťanské hudby v Horním Újezdu. Několikrát zpívala i na svatbách v Licibořicích, Chroustovicích a Chrudimi. Kromě

¹⁸⁹ Chrudimský seniorát je jedna z vyšších správních jednotek církve a sdružuje 24 sborů (= farních obcí) převážně ve východních Čechách.

¹⁹⁰ NOVÁKOVÁ, Věra. *Umělecká vedoucí* [ústní sdělení]. Chrudim, 6. 2. 2020.

¹⁹¹ Hluboké koření. *Farnost Chrudim* [online]. Chrudim: Farnost Chrudim: 2020 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.farnost-chrudim.cz/skupina-ve-farnosti?i=1>

¹⁹² MĚKOTOVÁ, Michaela. *Hluboké koření*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 6. března 2020 19.38. [cit. 08. 03. 2020]. Osobní komunikace.

¹⁹³ MĚKOTOVÁ, Michaela. *Hluboké koření*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 6. března 2020 19.38. [cit. 08. 03. 2020]. Osobní komunikace.

církevních akcí také účinkovala na mikulášských besídkách a v léčebně dlouhodobě nemocných.¹⁹⁴

Mezi nejvýznamnější akce patří doprovod diecézního ministrantského setkání v roce 2012, doprovod mše svaté při diecézním setkání mládeže v roce 2014 a doprovod primiční mše svaté Vojty Novotného v roce 2017.¹⁹⁵

Hlavních náplní činnosti Hlubokého koření je doprovázení dětských mší svatých v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi. Mše svaté probíhají vždy první neděli v měsíci, takže skupina zkouší vždy v sobotu před mší obvykle dvě hodiny. Jediným koncertem mimo mše svaté je každoroční pořádání Vánočního zpívání u Jesliček, na kterém se skupina rozrůstá až na pětadvacet zpěváků a přidávají se i děti mladšího školního věku.¹⁹⁶

Skupina se zaměřuje zejména na křesťanské písně, někdy ve vícehlasé úpravě. V repertoáru mají i vánoční písně a koledy.¹⁹⁷

Členové Hlubokého koření se však nesoustředí jen na oblast hudby, ale vydatně se podílejí na přípravě letních táborů, mikulášských besídek, farních dnů a dalších akcí.¹⁹⁸

3.4 Další pěvecká uskupení

3.4.1 Klíček a Klíčanky

Pěvecký sbor Klíček byl založen roku 1983 při Mateřské škole Svatopluka Čecha jako klasický „školkový sboreček“ se sloganem „Písnička je klíček k domovu“, odtud jejich název.¹⁹⁹ Poprvé vystoupil 11. května 1983 na Festivalu pěveckých sborů mateřských škol ve Skutči pod vedením Ivy Hovorkové Malinové za klavírního doprovodu Evy Sotonové. Později vznikala další oddělení sboru – sbor školních dětí

¹⁹⁴ Hluboké koření. *Hluboké koření* [online]. Chrudim: Hluboké koření: 2016 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.hluokekoreni.net/index.php?&action=predstaveni&menu1=40&menu2=2>

¹⁹⁵ Hluboké koření. *Farnost Chrudim* [online]. Chrudim: Farnost Chrudim: 2020 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.farnost-chrudim.cz/skupina-ve-farnosti?i=1>

¹⁹⁶ MĚKOTOVÁ, Michaela. *Hluboké koření*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 6. března 2020 19.38. [cit. 08. 03. 2020]. Osobní komunikace.

¹⁹⁷ MĚKOTOVÁ, Michaela. *Hluboké koření*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 6. března 2020 19.38. [cit. 08. 03. 2020]. Osobní komunikace.

¹⁹⁸ Hluboké koření. *Farnost Chrudim* [online]. Chrudim: Farnost Chrudim: 2020 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.farnost-chrudim.cz/skupina-ve-farnosti?i=1>

¹⁹⁹ HVĚZDOVÁ, Libuše. *Kronika města Chrudim za rok 2018*. Chrudim: 2019. str. 166

Klíčenky, sbor Mamaklíček – děti předškolního věku, sbor Praklíček – klienti Lůžkového a sociálního centra Chrudim a sbor Oldies Klíčenky – bývalí členové Klíčenek, nyní již dospělí.

V současné době sbormistryně Iva Hovorková Malinová vede Morašický klíček – děti základní školy Morašice, Klíček – klienty Domu sociálních služeb Slatiňany a Oldies Klíčenky. Ve sborech je celkem 40–50 zpěváků ve věku 3 až 90 let. Sbor je mezigeneračním společenstvím. Vzhledem k věku a mentálnímu stavu členů zpívají většinou ve dvojhlasu. Repertoár sboru je velice široký – především se jedná o lidové písně, folk, country a populární hudbu. Zkoušky Morašického klíčku probíhají jednou týdně 90 minut, zkoušky Klíčenek DSS Slatiňany a Oldies Klíčenek jednou týdně dvě hodiny. Sbor v současné době doprovází Marek Jirovský na klávesy a na významnějších koncertech country kapela Paklíče, která se sborem spolupracuje téměř třicet let.

Sbory mívaly i 120 vystoupení ročně v Čechách i v zahraničí – např. ve Švédsku, Holandsku, Slovensku. V současné době činnost hodně omezily a účastní se asi 30 akcí ročně. Pořádají vlastní festival Festiválek na klíček ve Slatiňanech, vystupují na Dětské Portě, Bráně, Hudlovače, Bratroňském džbánu, Bradelské skleněnce, Mateřince a mnoha dalších. Pravidelně zpívají na řadě adventních a tříkrálových koncertů, v Domech seniorů a v Domovech sociální péče, na akcích hospicového hnutí, na dlouhé řadě charitativních akcí. Sboristé měli tu čest vystoupit v České televizi ve Studiu Kamarád, na charitativním koncertě Děti na prvním místě, na adventním koncertě České televize a v chrámu sv. Mikuláše, spolupracovali s Českým rozhlasem a rozhlasovým vysíláním pro nevidomé a slabozraké. Sbor se neúčastní soutěží, ale přehlídek a charit. Zpívá na vernisážích i klubových akcích, pro čestné dárce krve na místní i republikové úrovni ČČK.

Mezi největší úspěchy činnosti sboru patří šest nahraných CD – Klíček k srdci, Vánoce s Klíčkem, Patří k nám (věnovaný DSS Malejovice), Parádní svět, Je dobré najít někoho, Daruj písničku (věnované čestným dárčům krve) – na CD darovali písničku nejen všichni sboristé vedení paní Ivou Hovorkovou Malinovou, ale také jejich

přátelé: chrámový sbor Slatiňany, Eva Hrušková a Jan Přeučil, Karel a Josef Vágnerovi, nevidomá pěvkyně Monika Mašková.²⁰⁰

3.4.2 Kvintetky

Vokální seskupení Kvintetky vzniklo v roce 2009 a po celou dobu pracuje v obsazení Jana Trojanová, Olga Vašíčková, Iva Říhová, Kamila Chaloupková a Michaela Šupíková. Avšak jmenovaná pětice zpěvaček spolu zkouší a koncertuje již od roku 2000. Tehdy svou pěveckou dráhu začínaly v Tanečním a dechovém orchestru ZUŠ Chrudim pod vedením dirigentů Jaroslava Vašíčka a Karla Kincla. S orchestrem zpívaly jak vícehlasé jazzové skladby, swingové a populární melodie, tak i skladby dechové. Účastnily se řady soutěží, např. Concerto Bohemia, Čermákovo Vysoké Mýto, Celostátní soutěž dechových i jazzových orchestrů. Mnohokrát potěšily publikum na nejrůznějších místech republiky, ale i v zahraničí²⁰¹. Vokální kvintet hostoval na koncertech Big bandu Chrudim, KYX Orchestra, jihočeské Libkovanky či pardubické Pernštejnky.

Od roku 2010 těší Kvintetky publikum samostatnými koncerty, na kterých je doprovází Duo Instrumo ve složení kytarista Štěpán Buchar a violoncellistka Monika Bucharová. Ke jejich stálým hostům patří moderátorka ČRo České Budějovice a zpěvačka Kateřina Hálová. Koncerty Kvintetek provází mluveným slovem herečka, moderátorka ČRo Vltava, zpěvačka a vedoucí vokálního seskupení Jana Trojanová.

Vzhledem k rodinným povinnostem mladých zpěvaček a ke vzdálenosti jejich bydlišť není možné realizovat pravidelné zkoušky. Proto se zpěvačky v systému tahu scházejí pouze nárazově a realizují minimálně dvě zkoušky před každým koncertem. Ročně provádějí v průměru sedm koncertů. Pravidelně se účastní Bojanovského muzicírování, Mariánskolázeňského vánočního trhu, vánočních koncertů v Hlinsku a Nasavrkách. Kromě toho jsou součástí jejich akcí také vánoční koncerty v Mariánských Lázních – ty jsou určeny zejména pro německé publikum.

Repertoár vokálního seskupení tvoří zejména úpravy vícehlasých písní jazzových, popových, folkových, také písně v úpravě a capella. U příležitosti vánočních

²⁰⁰ HOVORKOVÁ MALINOVÁ, Iva. *Klíček a Klíčenky*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 2. března 2020 13.46. [cit. 02. 03. 2020]. Osobní komunikace.

²⁰¹ Úspěšně zahraniční zájezdy do Itálie, Nizozemí, Španělska, Polska, Německa.

koncertů zařazují do programu spirituály, populární vánoční písně, české i zahraniční koledy.²⁰²

²⁰² TROJANOVÁ, Jana. *Kvintetky*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pithartova@seznam.cz. 12. března 2020 20.13. [cit. 15. 03. 2020]. Osobní komunikace.

4 Závěr

Cílem diplomové práce bylo vytvořit první ucelený přehled dnešního sborového života v Chrudimi. Čerpala jsem ze současných zdrojů i z archivních materiálů, mnoho informací jsem získala písemnou nebo osobní komunikací s kompetentními osobami, případně doplňujícím telefonickým rozhovorem.

Systematickým postupem jsem logicky uspořádala aktuální přehled pěveckých těles a vokálních uskupení.

Téma práce se váže k městu, ve kterém jsem navštěvovala základní i základní uměleckou školu, působím zde jako hudebnice a členka výboru orchestru Chrudimská komorní filharmonie, organizačně vypomáhám při hudebních akcích a v kulturním prostředí přicházím do kontaktu s místními hudebníky a sboristy.

Východiskem současného hudebního života města je jeho minulost. První písemná zmínka o Chrudimi je již téměř tisíc let stará. Na církevní sborové zpěvy literátského bratrstva působícího v arciděkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie navazuje svojí současnou činností Chrámový sbor Chrudim. V průběhu historie nastal velmi výrazný kulturní rozkvět města v druhé polovině 19. století, zároveň zde byly položeny základy tradičnímu školství. V té době také vznikl zpěvácký spolek Slavoj.

S Chrudimí jsou historicky spjata jména hudebních osobností – skladatelů Jiřího Rychnovského, Aloise Hniličky, Karla Židka a Jaroslava Doubravy. V současné době je chloubou místní základní umělecké školy řada úspěšných absolventů, kteří ji reprezentují v rámci regionu, republiky i v zahraničí. Z výčtu dlouhé řady jmen zmiňme alespoň operní pěvkyni Dagmar Peckovou. Škola vychovává kolem pěti set žáků hudebního oboru. Působí v ní několik hudebních těles, která připravují amatérské hudebníky pro další uplatnění např. v Big bandu Chrudim, KYX Orchestra, Chrudimské komorní filharmonii a dalších orchestrech a kapelách.

Před samotným zpracováním tématu jsem vycházela ze skutečnosti, že sborový zpěv, který má v Chrudimi dlouholetou tradici, je v současné době poměrně rozšířen mezi všemi věkovými kategoriemi.

Této skutečnosti jsem přizpůsobila strukturu práce. Nejprve představuji dětské pěvecké sbory – ty, které působí v základní umělecké škole, v mateřských školách a v základních školách. Vedení těchto sborů je na různé úrovni – od profesionálního

sbormistra přes učitelky hudební výchovy až po pedagogy mimo obor, kteří mají zpěv jako zálibu a snaží se tak přispět k rozvoji mladé generace.

Sborový zpěv má svoji tradici také na dvou chrudimských středních školách – obchodní akademii a gymnáziu.

Mezi smíšenými pěveckými sbory má díky sto šedesáti čtyřleté činnosti pevnou pozici Slavoj. Sbor Salvátor svým duchovně zaměřeným repertoárem úspěšně reprezentuje město mimo region i v zahraničí. Chrámový sbor především doprovází liturgie, tak jako pěvecký sbor Českobratrské církve evangelické – v něm sboristé často vypomáhají hrou na hudební nástroje. Zpěvem za doprovodu vlastních hudebních nástrojů se Hluboké kořeni hluboce koří Bohu. Ve sborech Klíček a Klíčenky najdeme zpěváky ve věku 3 až 90 let. Vokální seskupení Kvintetky si svým rozsáhlým repertoárem a vlastní profesionální moderací získává přízeň širokého publika v různých místech naší země.

V průběhu práce jsem se vždy snažila postihnout přesný název sboru, jméno sbormistra nebo uměleckého vedoucího, informace o vzniku a stručné historii sboru, aktuální počet členů, četnost zkoušek a jejich časový interval, případně pravidelnost či nepravidelnost zkoušek, repertoár, informace o koncertní činnosti.

Shrnutím faktů o současném sborovém zpěvu v Chrudimi došlo ke zpřesnění původní obecné představy. Žáků, kteří zpívají v dětských a studentských pěveckých sborech, je téměř tři sta. Přibližně sto padesát sborových zpěváků vyvíjí činnost v rámci sedmi smíšených sborů a pěveckého seskupení.

Jako dirigentka a sbormistryně jistě využiji poznatky, které jsem nabyla zpracováním informací o smíšených sborech. Jako pedagožka a hudebnice považuji za přínosné především informace o činnosti školních pěveckých sborů a kroužků. Získala jsem mnoho zajímavých kontaktů. Kromě toho bych považovala za vhodné prezentovat tento aktuální přehled sborového zpěvu na webových stránkách města v záložce „kultura“. Byl by to dle mého názoru vstřícný krok vůči pořadatelům hudebních či kulturních akcí v rámci regionu i mimo něj.

5 Seznam zdrojů

Archivní materiály pěveckého sboru Slavoj Chrudim

Archivní materiály sboru v ZŠ Dr. Peška Chrudim

BUKÁČKOVÁ, Miroslava. *Učitelka* [ústní sdělení]. Chrudim, 31. 3. 2020.

DALECKÁ, Kateřina. *Učitelka* [ústní sdělení]. Chrudim, 30. 3. 2020.

Deset let pěveckého sboru Salvátor 1999–2009: sborník k výročí smíšeného pěveckého sboru. Chrudim, Salvátor – Chrudim: 2010. 27 s.

DOUBRAVOVÁ, Jarmila. *Česká a slovenská hudba a totalita a hudební Chrudim*. Chrudim, Město Chrudim: 2009. 96 s. ISBN 978-80-254-6200-3.

EISOVÁ, Alena. *Pěvecké soubory v Chrudimi*. Rovný, 1967. 50 s. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce prof. Luděk Lukeš.

Historie. *Salvátor* [online]. Chrudim: 2020. [cit. 2020-12-02]. Dostupné z: <http://www.salvator.chrudim.cz/historie/>

Hluboké koření. *Farnost Chrudim* [online]. Chrudim: Farnost Chrudim: 2020 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.farnost-chrudim.cz/skupina-ve-farnosti?i=1>

Hluboké koření. *Hluboké koření* [online]. Chrudim: Hluboké koření: 2016 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.hlubokekoreni.net/index.php?&action=predstaveni&menu1=40&menu2=2>

HOVORKOVÁ MALINOVÁ, Iva. *Klíček a Klíčeny*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 2. března 2020 13.46. [cit. 02. 03. 2020]. Osobní komunikace.

HVĚZDOVÁ, Libuše. *Kronika města Chrudim za rok 2017*. Chrudim: 2018. 529 s.

HVĚZDOVÁ, Libuše. *Kronika města Chrudim za rok 2018*. Chrudim: 2019. 564 s.

CHARVÁT, Jiří. *Stará Chrudim: vlastivědné vyprávění o minulosti českého města*. 1. vyd. Chrudim, Okresní muzeum: 1991. 310 s.

Chrámový sbor. *Farnost Chrudim* [online]. Chrudim: Farnost Chrudim: 2020 [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.farnost-chrudim.cz/skupina-ve-farnosti?i=2>

JENÍČKOVÁ, Monika. *Tralaláček*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 13. března 2020 21.35. [cit. 15. 03. 2020]. Osobní komunikace.

JONÁŠOVÁ, Lenka. *Předsedkyně* [ústní sdělení]. Chrudim, 6. 3. 2020.

Kiesse Nzamba. *Kiesse Nzamba* [online]. Chrudim: 2012 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://sites.google.com/site/kiessenzamba/home>

KOMÁRKOVÁ, Marika. *Kiesse Nzamba*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 2. dubna 2020 20.28. [cit. 03. 04. 2020]. Osobní komunikace.

KOMÁRKOVÁ, Marika. *KOAla-la*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 2. dubna 2020 20.28. [cit. 03. 04. 2020]. Osobní komunikace.

MĚKOTOVÁ, Michaela. *Hluboké kořeni*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 6. března 2020 19.38. [cit. 08. 03. 2020]. Osobní komunikace.

MODRÁČKOVÁ, Ivana. *Pěvecké sbory působící v Chrudimi*. Hradec Králové, 1996. 53 s. Diplomová práce. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce PhDr. Luboš Klimeš, CSc.

NOVÁKOVÁ, Věra. *Umělecká vedoucí* [ústní sdělení]. Chrudim, 6. 2. 2020.

PETRUSOVÁ, Lucie Benedikta. *Salvátor*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 17. ledna 2020 09.17. [cit. 17. 01. 2020]. Osobní komunikace.

Pěvecký sbor Slavoj Chrudim [online]. Chrudim: 2015 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.slavojchrudim.cz/>

PITHARTOVÁ, Irena. *Hudební osobnost Chrudimska*. Chrudim, 2010. 17 s. Absolventská práce. ZŠ Dr. J. Malíka Chrudim. Vedoucí práce Hana Truncová.

PITHARTOVÁ, Irena. *Chrudimská komorní filharmonie*. Pardubice, 2016. 87 s. Absolventská práce. Konzervatoř Pardubice. Vedoucí práce MgA. Tomáš Židek, Ph.D.

PROFOUS, Martin. *Sbormistr* [ústní sdělení]. Chrudim, 14. 11. 2019.

SOMMER, Jiří. *Chrudimsko*. 1. vyd. Hradec Králové, Kruh: 1989. 397 s. obr. příl.

ŠTORKOVÁ, Ilona. *Sbormistryně*. [ústní sdělení]. Chrudim, 2. 4. 2020.

ŠULC, Ivo. *Chrudim*. Vyd. 1. Praha Litomyšl, Paseka: 2010. 49 s., 190 obr. ISBN 978-80-7432-065-1.

TROJANOVÁ, Jana. *Kvintetky*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 12. března 2020 20.13. [cit. 15. 03. 2020]. Osobní komunikace.

VAGENKNECHTOVÁ, Miroslava. *Zvoneček*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 13. března 2020 08.02. [cit. 15. 03. 2020]. Osobní komunikace.

VALOVÝ, Evžen. *Sborový zpěv v Čechách a na Moravě*. Vyd. 1. Brno, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Brně: 1972. 254 s.

ZEMANOVÁ, Jarmila. *Pisnička*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 1. dubna 2020 15.19. [cit. 02. 04. 2020]. Osobní komunikace.

ŽIDEK, Tomáš. *Hudební Chrudim*. 1. Edice "Chrudim" – svazek 33. Chrudim, Tiskárna PORS s. r. o.: 2007. 47 s. ISBN 80-86585-19-0.

ŽIDEK, Tomáš. *Chrátový sbor*. [elektronická pošta]. Message to: irena.pihartova@seznam.cz. 7. února 2020 18.36. [cit. 08. 02. 2020]. Osobní komunikace.

Seznam příloh

- I. Fotografie dětských pěveckých sborů
 - DPS Fiori Cantanti
 - Květky
 - Petrklíček
 - Tralaláček
 - Zvoneček
 - Písnička
 - Sluníčko
- II. Fotografie studentských sborů
 - KOAla-la
 - Kiesse Nzamba
 - CD Kiesse Nzamba
- III. Fotografie smíšených sborů
 - Slavoj Chrudim
 - Salvátor Chrudim
 - Chrámový sbor Chrudim
 - Pěvecký sbor Českobratrské církve evangelické v Chrudimi
 - Hluboké koření
- IV. Fotografie dalších seskupení
 - Klíček a Klíčenky
 - Kvintetky

I. Fotografie dětských pěveckých sborů

Fiori Cantanti

Květiny

Petrklíček

Tralaláček

Zvoneček

Písnička

Sluníčko

II. Fotografie studentských pěveckých sborů

KOAla-la

Kiesse Nzamba

CD Kiesse Nzamba

CD Kiese Nzamba

III. Fotografie smíšených pěveckých sborů

Slavoj

Salvátor

Chrámový sbor Chrudim

Pěvecký sbor Českobratrské církve evangelické v Chrudimi

Hluboké kořeni

IV. Fotografie dalších pěveckých uskupení

Klíček a Klíčenky

Klíček a Klíčanky

Kvintetky

